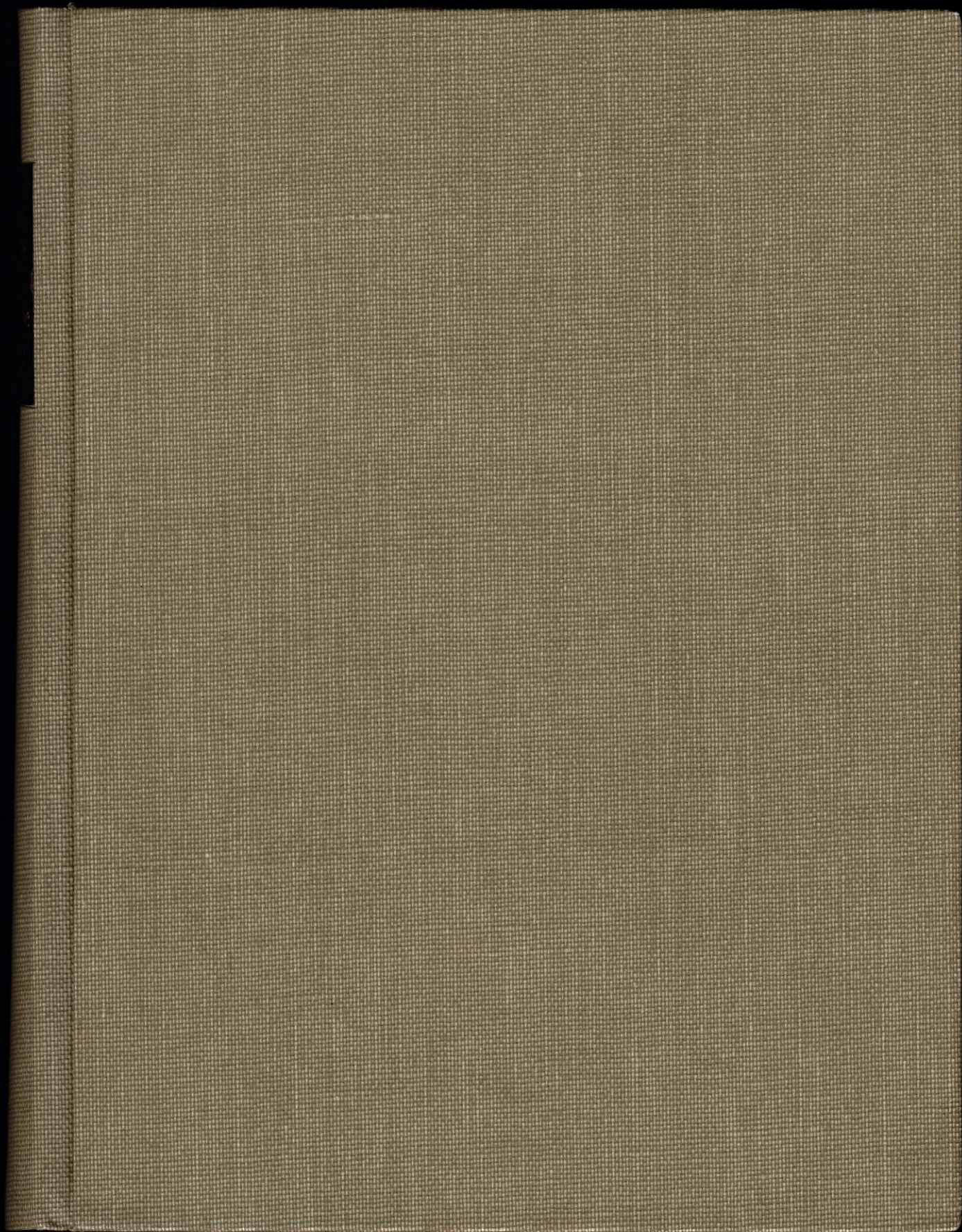

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

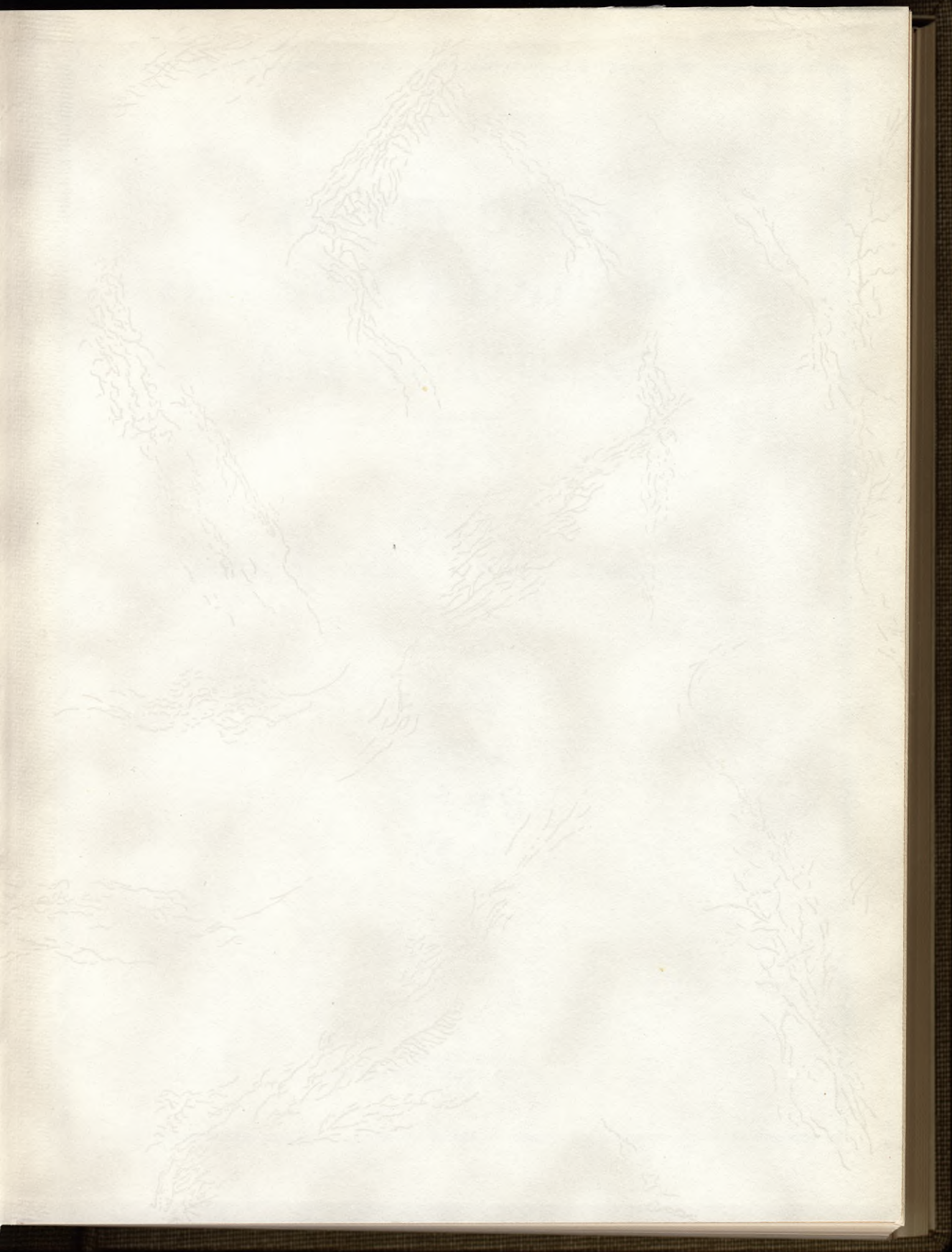
K. GÖTEBORGS

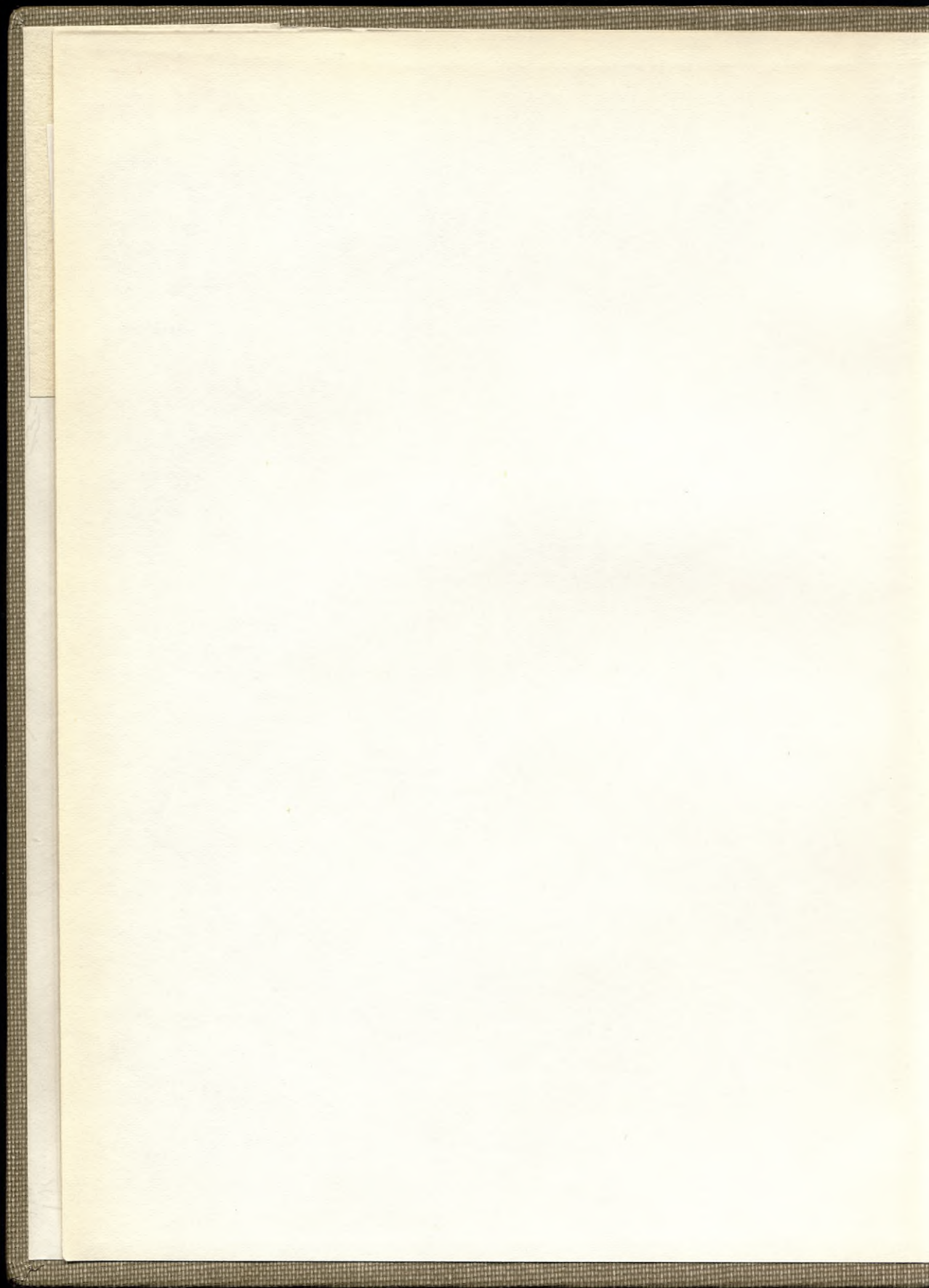

Biomedicinska biblioteket

PERIODIKA

< Göteborg.
Hälsövards-
nämnden. >

GÖTEBORGS HÄLSOVÅRDSNÄMDS ÅRSBERÄTTELSE

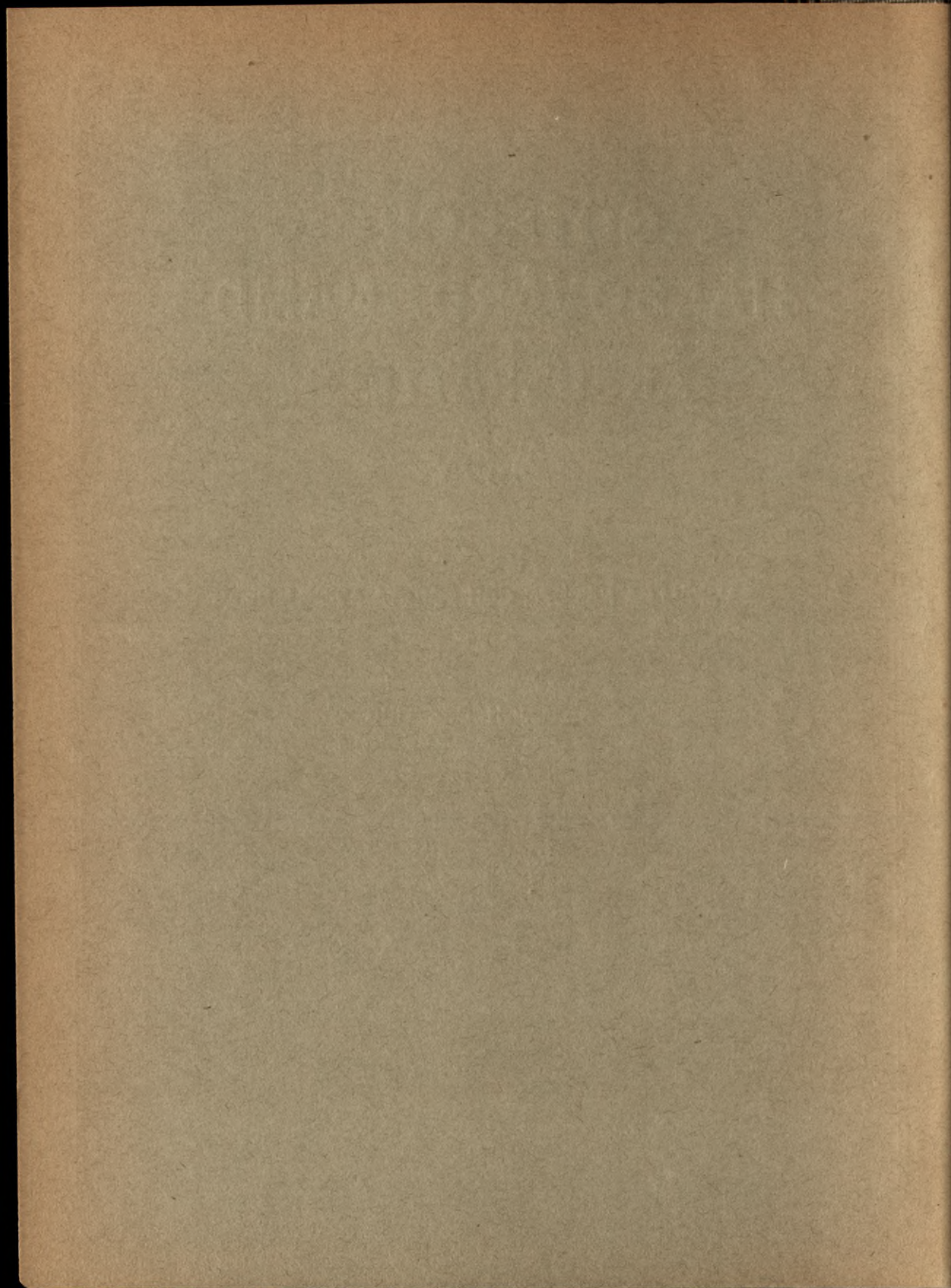
FÖR ÅR
1925

DEL I
SAMFÄLLDA NÄMDEN OCH FÖRSTA AVDELNINGEN

UTARBETAD AV
KARL JOH. GEZELIUS
FÖRSTE STADSLÄKARE

GÖTEBORG
A. LINDGREN & SÖNERS BOKTRYCKERI
1926

GÖTEBORGS HÄLSOVÅRDSNÄMDS ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1925

DEL I

SAMFÄLLDA NÄMDEN OCH FÖRSTA AVDELNINGEN

UTARBETAD AV

KARL JOH. GEZELIUS

FÖRSTE STADSLÄKARE

GÖTEBORG
A. LINDGREN & SÖNERS BOKTRYCKERI
1926

GOTTFRIED
HÄFSLYARDBÄNDRS

AKSERIALTITEL

1852

VERLAGSSTELLE

DRUCKSTELLE

VERLAGSNUMMER

VERLAGSJAHR

INNEHÅLL.

Hälsovårdsnämnden:	
Samfällda nämnden och första avdelningen	7
I. Hälsovårdsfrågor:	
Hälsovårdstillsyningsmännen	7
Hygieniska besiktningar å fartyg	8
Läkarundersökning utav minderåriga arbetare	9
Skyddskoppypningen	9
Åtgärder för hindrande av smittsamma sjukdomars spridning	9
Smittsamma könssjukdomar	10
Apoteken	10
Bostadsinspektionen	10
Tuberkulosbyråns verksamhet.....	11
Matvarukontrollen	12
Kemiska analyser	14
II. Befolknings- och dödlighetsstatistik	19
III. Smittsjukdomar	20
Rapporter och sammanställningar:	
Rapport från andre stadsläkaren	22
Barnmorskorna	23
Fosterbarnsinspektionen	24
Barnavårdskonsulenten.....	24

FÖRTECKNING Å TABELLER.

- Tab. 1. Renhållningsanordningar o. d. i Göteborg år 1925.
- » 2. Av hälsopolisen anhållna och oskadliggjorda födoämnen år 1925.
 - » 3. Besiktningar av från utrikes ort införda köttvaror och djurfett år 1925.
 - » 4. Försäljnings- och tillverkningslokaler den 31 december 1925.
 - » 5. Sammandrag av resultaten från under år 1925 utförda undersökningar av mjölk och grädde.
 - » 6. Översikt av födda i Göteborg år 1925, med fördelning på månader.
 - » 7. Översikt av födda i Göteborg år 1925, med fördelning på församlingar.
 - » 8. Befolkningens rörlighet i varje av Göteborgs stads församlingar år 1925.
 - » 9. Dödligheten inom Göteborg år 1925 för olika församlingar bland mantalsskrivna befolkningen.
 - » 10. Dödsfall och dödlighet för månad bland kyrkoskrivna i Göteborg åren 1921—1925.
 - » 11. Sammandrag över de smittsamma sjukdomarna i Göteborg år 1925.
 - » 12. Översikt av smittsamma sjukdomar i Göteborg åren 1916—1925.
 - » 13. Jämförande översikt av antalet dödsfall i folksjukdomarna samt några andra sjukdomar i Göteborg åren 1916—1925.
 - » 14. Gångse sjukdomar i Göteborg år 1925, fördelade på månader enligt uppgift från de 13 distriktsläkarne.
 - » 15. Dödsorsakerna år 1925 bland i Göteborg kyrkoskrivna inom och utom staden avlidna (efter ålder och kön).
 - » 16. Dödsorsakerna år 1925 bland i Göteborg kyrkoskrivna, inom och utom staden avlidna (fördelade efter sina huvudgrupper på månader och kvartal).
 - » 17. Av bostadsinspektionen omhändertagna osunda bostäder åren 1921—1925.
-

THE HISTORY OF THE UNITED STATES

1. The first part of the book is devoted to the early history of the United States, from the discovery of the continent by Christopher Columbus in 1492 to the establishment of the first permanent English colonies in the early 17th century.
2. The second part of the book covers the period from the early 17th century to the American Revolution in 1776. It discusses the growth of the colonies, the struggle for independence, and the signing of the Declaration of Independence.
3. The third part of the book deals with the early years of the United States, from the signing of the Constitution in 1787 to the end of the War of 1812. It covers the establishment of the federal government, the development of the economy, and the expansion of the territory.
4. The fourth part of the book focuses on the period from the War of 1812 to the Civil War in 1861. It discusses the growth of the United States, the expansion of slavery, and the struggle for abolition.
5. The fifth part of the book covers the period from the Civil War to the end of the 19th century. It discusses the Reconstruction era, the Gilded Age, and the rise of industrialization.
6. The sixth part of the book deals with the period from the end of the 19th century to the beginning of the 20th century. It covers the Spanish-American War, the Progressive Era, and the rise of the United States as a world power.
7. The seventh part of the book focuses on the period from the beginning of the 20th century to the end of the 1940s. It discusses the World War era, the New Deal, and the rise of the Cold War.
8. The eighth part of the book covers the period from the end of the 1940s to the present. It discusses the Cold War, the Vietnam War, and the rise of the United States as a superpower.

Hälsovårdsnämnden.

Samfällda nämnden och första avdelningen.

Såsom ledamöter av *samfällda* nämnden ha under året tjänstgjort:

Överläkaren *Sven Johansson*, ordförande, polismästaren *Martin Kjellin*, v. ordförande, förste stadsläkaren *Karl Joh. Gezelius*, direktören *Axel Hagberg*, kassaförvaltare, majoren *T. Glosemeijer*, sparkasseexpeditören f. d. sjukbesökaren *Alb. Börjesson*, professorn *Hans Hedlund*, disponenten *And. Nylén*, fabrikören *Gust. Lamm*, snickaremästaren *Jens Nielsen*, överläkaren *Per Arnell*, sjukbesökaren *Ernst Kristensson*, sjukbesökaren *J. W. Norén* samt fru *Nathalia Ahlström*;

såsom ledamöter av *första avdelningen* ovannämde *Johansson* ordförande, *Kjellin* v. ordförande, *Gezelius*, *Hagberg*, *Glosemeijer*, *Hedlund* och *Börjesson*.

Samfällda nämnden har haft 4 sammanträden och första avdelningen 12. Ordinarie sammanträdesdag för den senare är första onsdagen i varje månad. Ärendena, som behandlats vid dessa sammanträden, finnas registrerade i 25 paragrafer för samfällda nämnden och 689 för första avdelningen.

Såsom sekreterare och ombudsman har tjänstgjort e. o. hovrättsnotarien *Hans Friis* och såsom amanuens e. o. hovrättsnotarien *Joh. Hallbeck*.

I. Hälsovårdsfrågor.

Hälsovårdstillsyningsmännen. Den allmänna avdelningens personal och dess sysselsättning har ej undergått någon förändring. Omväxlingen av desinfektionsarbetet med annat arbete har fortfarande visat sig välgörande för personalens hälsotillstånd, så att antalet sjukdagar varit avsevärt mindre än under den tid, då en del av personalen uteslutande sysslade med desinfektionsarbete. En av tillsyningsmännen har dock från mitten av augusti måst särskilt undantagas från desinfektionsarbete, då han icke tålt smittreningsmedlen och i stället överflyttats till matvaruavdelningen.

För utbildning i hälsovårdstjänst ha under året 6 aspiranter på hälsopolisbefattningar tjänstgjort.

Av de anmärkningar, tillsyningsmännen vid sina besiktningar gjort, har flertalet efter anmaning avhjälpats utan att behöva föranleda något

ingripande från nämndens sida. Så ha 496 felaktigheter i fråga om gårdars beskaffenhet och rengöring blivit rättade, 229 anmärkningar mot avträdesinrättningar och 333 mot urinkurar blivit avhjälpta. Gårdsbaljorna för mottagande av avfallet från hushållen ha i 732 fall varit felaktiga. Anmärkningar mot bostäder redovisas under bostadsinspektörens berättelse. Mot hotellrum ha i 251 fall anmärkningar gjorts.

Stall förekomma inom stadsområdet till ett antal av 440, mot vilka i 152 fall anmärkningar gjorts. Fåhus och svinhus, som till huvudsaklig del ligga utanför det planlagda stadsområdet till ett antal, de förra av 198 och de senare av 159, ha givit anledning till 42 respektive 54 anmärkningar.

Hållandet av höns har vållat åtskilliga klagomål och olägenheter. Avsevärda restriktioner i fråga om denna hantering äro nödvändiga för undanrödjande av de sanitära olägenheter, som därav föranledas. I flera fall har hönsskötsel också måst helt förbjudas.

Rak- och frisérstugor finnas till ett antal av 102, och mot dessa ha i 75 fall anmärkning behövt göras, i 17 fall avseende den allmänna rengöringen och i 35 fall orena verktyg.

Hygieniska besiktningar å fartyg inom hamnområdet ha under året gjorts 815 gånger, därvid i 58 fall anmärkningar gjorts, av vilka 22 gällt bristande renhållning i skansar och hytter, 7 i kök och proviantrum, 5 bristande ventilationsanordningar i skansar samt 18 förekomst av ohyra.

Å 10 fartyg ha hytter och skansar formalinbehandlats på grund av förekomst av smittsam sjukdom och 15 fartyg ha genom hälsovårdsnämndens försorg helt eller delvis cyanrökts för ohyra. Genom enskilda firmor ha dessutom ett 80-tal fartyg med nära 400 hytter och skansar behandlats för samma sak.

Inom fastigheter liggande intill hamnområdet har en fortlöpande utrotning av råttor ägt rum genom nämndens försorg, vanligen genom utläggande av fosformos, strandlökspreparat, bariumcarbonat eller rattoxin. I magasin för förvaring av matvaror och kreatursfoder har giftet lagts i särskilda lådor för att förhindra råttorna att draga omkring detsamma. Inom själva hamnens varuskjul sker råttutrotning genom hamnmyndigheternas försorg.

Vid desinfektionsanstalten för hamnen har under året 56 kolli säng- och gångkläder undergått behandling och 2,487 säckar genomgått ångdesinfektion.

Vid avlusningsanstalten ha 252 personer behandlats för ohyra, kostnadsfritt för en var som inställer sig på onsdags e. m. för sådant ändamål. Härom är meddelande lämnat till distriktsläkare, polis, fattigvårdsbyråer m. fl.

I cyanhuset har vid 94 olika tillfällen möbler, säng- och gångkläder samt pälsverk behandlats, tillhörande 216 olika ägare.

Såsom besiktningssman för fartyg kommande från hamn, smittad av pest, kolera, fläckfeber, återfallsfeber eller smittkoppor, har förste stadsläkaren (eller vid förfall för honom annan därtill förordnad läkare) vid 786 besiktningar undersökt 207 fartyg med en sammanlagd besättning av

7,470 personer. Bland sjukdomar som därvid anträffats, märkas 1 fall av beri-beri, 5 fall av syfilis, 8 fall av gonorrhoe och 6 fall av ulcus molle. Vidare i 3 fall svällda körtlar i ljumsken, alla föremål för särskild sjukhusbehandling, samt enstaka fall av tuberkulos, karbunkler, erythem, cholecystit, rheumatism m. m.

Minderåriga arbetare. På förordnande av länsstyrelsen har förste stadsläkaren under året verkställt läkarundersökning å minderåriga arbetare i fabriksarbete inom staden (med undantag av Örgryte församling). 820 manliga och 834 kvinnliga arbetare undersöktes därvid (mot 792 manliga och 809 kvinnliga året förut).

13 års åldern tillhörde	14 (10)	manliga och	2 (—)	kvinnliga
14 » » »	66 (80)	» »	36 (44)	»
15 » » »	158 (206)	» »	172 (165)	»
16 » » »	281 (248)	» »	279 (282)	»
17 » » »	301 (248)	» »	345 (318)	»

I 5 fall har förbud för fortsatt arbete behövt utfärdas, i 2 av fallen för kvinnor, som ej nått lagstadgad ålder. I 25 fall har ändrad sysselsättning föreskrivits eller villkor för användandet av arbetskraften uppställt. I 66 fall i övrigt har anteckning gjorts i intygsböckerna. Det har visat sig att ympning ej varit verkställd i 7 fall.

Skyddskoppymning. Vid de offentliga ympningsmötena, som anordnas från medio av maj till medio av juni månader i 7 olika lokaler, samt enskilt hos läkarne verkställdes sammanlagt 3,125 ympningar (mot 3,449 föregående år) samt 359 revaccinationer.

Åtgärder för hindrande av smittsamma sjukdomars spridning. I särskild tabell redogöres för de under året förekommande fallen av smittsjukdomar, om vilkas förekomst varje praktiserande läkare är skyldig att göra anmälan till hälsovårdsnämnden. Sedan anmälan om ett sådant fall inkommit till nämnden skriftligt eller pr telefon, avlägges omedelbart besök i den sjukes hem av vederbörande desinfektör för vidtagande av för fallet lämpliga desinfektionsåtgärder och lägges därvid särskild vikt på att av den sjuke använt linne, sängkläder, mattor o. d. i sjukrummet noggrant smittrenas samt att lägenheten grundligt rengöres. På samma gång upptages enligt formulär noggranna uppgifter, avsedda att underlätta spårandet av sjukdomsfallets härledning. Från förste stadsläkaren, som granskar den ingivna rapporten, lämnas sedan till skolor och hem skriftligt besked om huru lång tid de med den sjuke samboende skolpliktige skola avhållas från skolorna, från vilka de omedelbart avstängts av den läkare, som anträffat och gjort anmälan om sjukdomsfallet. Förste stadsläkaren bestämmer också avstängningen från matvaruaffärer, inklusive mjölkaffärer, av personer som genom samboende eller beröring med insjuknade kunna misstänkas vara smittbärande.

I lägenhet, som varit bebodd av lungsotspatient, har efter den sjukes

frånfälle, vid förflyttning till sjukvårdsanstalt eller vid ombyte av bostad desinfektion gjorts i 814 fall.

Sammanlagda antalet fall av desinfektioner verkställda enligt den ena eller den andra metoden har uppgått till 2,130.

Smittrening av offentligen genom auktionskammaren salubjudna, begagnade kläder har fortgått såsom föregående år och verkstälts i 77 fall.

Smittsamma könssjukdomar. Under året anmäldes 1,196 fall av smittsam könssjukdom hos personer tillhörande Göteborgs stad mot 1,155 år 1924, 1,378 år 1923 och 1,362 år 1922. Sjukdomarna fördela sig på de olika kvartalen av året på följande sätt, därvid inom parentes upptagas talen för 1924 och 1923 i nu nämnd ordning.

	Medfödd syfilis	Förvärvad syfilis	Dröppel	Ulcus molle
1 kvartalet...	2 (7, 5)	18 (24, 35)	234 (228, 252)	3 (9, 9)
2 » ...	6 (—, 6)	12 (28, 37)	251 (230, 262)	7 (4, 8)
3 » ...	5 (—, 5)	17 (13, 30)	285 (311, 344)	4 (8, 12)
4 » ...	3 (3, 4)	22 (15, 27)	318 (264, 319)	9 (11, 12)
Summa	16 (10, 20)	69 (80, 129)	1088 (1033, 1177)	23 (32, 41)

I 110 fall har smittkälla kunnat angivas, därav 20 tillhört annan ort (föregående års siffror voro 114 och 25). Av de såsom boende här i staden angivna smittkällorna ha 58 (61) kommit under läkarbehandling, 13 (14) styrkt smittfrihet och 10 (9) ej kunnat anträffas. I 34 (47) fall har handräckning av polismyndighet måst anlitas för uppspårande av källan.

Av under behandling tagna patienter ha 106 (96) avbrutit densamma. 23 av dessa ha tillhört annat samhälle, varför anmälan dit gjorts, under det att 62 återförts för behandling, 5 kunnat styrka smittfrihet och 15 ej anträffats.

De av könssjukdom smittade ha i 125 fall (66 manl. och 59 kvinnl.) varit under 20 år, i 362 fall mellan 20—25 år, i 316 mellan 25—30 år, i 290 mellan 30—40 samt i 81 över 40 år.

Apoteken. Visitation av stadens apoteksinrättningar verkställdes av förste stadsläkaren under december månad, varvid 8 av desamma granskades.

Apoteket Lejonet, som fått ny innehavare, avsynades med anledning därav den 29 juli.

Det nyinrättade apoteket Måsen avsynades den 9 oktober.

De fyra återstående apoteken inspekterades under året av medicinalstyrelsens expert.

Bostadsinspektionen. (*D:r Göthlin*).

1) *Slutbesiktningar av ny- och ombyggnader.*

Dessa besiktningar ha som förut skett tillsammans med ombud för byggnadsnämnden. I stadsfullmäktiges handlingar finnes intagen en av

stadsarkitektkontoret uppgjord tablå över antalet tillkomna och besiktigade bostadslägenheter ävensom deras rumsantal.

2) *Besiktning av och utredning ang. anmälda eller av bostadsinspektionen anträffade osunda bostäder.*

Dessa ärenden ha under året utgjort 1,055, vartill komma 197 från föregående år kvarstående eller sammanlagt 1,252 (se tab. 17). Husägaren har i 2,9 % av nytillkomna ärenden själv vänt sig till bostadsinspektionen, i 29,7 % har hyresgästen, i 62,5 % inspektionen och i 4,8 % annan intressent varit föranledande part. I 33 av de nytillkomna fallen (3,2 %) har klagomålet, efter utredning, befunnits helt eller skäpligen obefogat. I 44 fall har muntlig eller skriftlig utredning begärts eller lämnats, utan att något ingripande ifrågasatts.

Med frånräknande av sistnämnda tvänne grupper återstå 1,215 ärenden. I fråga om dessa har missförhållandet kunnat avhjälpas i 857 fall (72,9 %), endast delvis i 46 fall (3,9 %). Behöfliga eller möjliga rättelser ha i 830 fall (70,6 %) åstadkommits genom husägarens, i 73 fall (6,2 %) genom hyresgästens försorg. I 272 fall (23,2 %) har ingen kunnat eller gittat avhjälpa bristen. De 1,252 av bostadsinspektionen under året behandlade bristerna ha i 966 fall (77,1 %) definitivt och i 169 (13,5 %) tills vidare avhjälpats. Till följande arbetsår kvarstå sålunda 117 ärenden (9,3 %).

För varje hjälpt bostadsinnehavare redovisas endast *en* brist, den huvudsakliga.

3) *Fortlöpande besiktningar av smålägenheter. Specialundersökningar.*

S:a 1,165 smålägenheter ha under året underkastats fortlöpande tillsyn. Dessutom ha 128 specialundersökningar utförts.

Tuberkulosbyråns verksamhet. (D:r Göthlin).

Sundhetsinspektören har som hittills planlagt och lett kommunens allmänna antituberkulosarbete och de kliniska undersökningarne vid byrån ha utförts av två härför anställda läkare.

Årets lungtuberkulosmaterial har utgjorts av 153 män, 235 kvinnor och 60 barn, sålunda sammanlagt 448 personer. Dessutom har byrån med sig införlivat ej mindre än 104 barn med huvudsaklig tuberkuloslokalisation till annat organ än lungorna (i övervägande grad hilustuberkulos).

Uti 2,197 tuberkulösa eller av tuberkulos hotade hem ha systrarne avlagt 10,573 besök. För att i någon form bispringa sjuka och hjälpbehövande ha 1,426 andra besök behövt göras. Någon form av understöd har lämnats åt 1,162 familjer. Byrån har utfärdat 969 remisser till sjukhus och vårdanstalter för tuberkulösa. Till barnhem eller permanenta kolonier ha 157 barn sänts. Någon form av sommarvistelse på landet har bekostats eller förmedlats för 156 tuberkulösa barn, 495 klena barn ur tuberkulösa familjer samt 245 vuxna personer. Byråläkarne ha utfört 2,223 undersökningar.

Byråns hela samlade lungtuberkulosmaterial sedan dess start ävensom motsvarande absoluta och relativa dödstal i lungshot fördela sig sålunda:

År	Män	Kvinnor	Barn	S:a	Abs. dödstal	Pr tiotusen
1911	89	169	83	341	341	20,4
1912	58	124	22	204	381	20,3
1913	86	152	23	261	358	20,5
1914	190	249	67	506	365	20,5
1915	209	277	69	555	406	22,3
1916	192	250	78	520	370	19,8
1917	198	225	75	498	432	22,5
1918	191	203	56	450	379	19,2
1919	172	174	61	407	364	18,4
1920	157	157	43	357	302	15,0
1921	124	212	52	388	262	12,9
1922	189	259	77	525	351	15,4
1923	158	184	117	459	345	15,1
1924	168	217	111	496	301	13,1
1925	153	235	60	448	302	13,1
	2,334	3,087	994	6,415	5,259	

Matvarukontrollen. (Stadsveterinär R. Ahlström).

Under året ha utförts 52,216 (föregående året 46,942) inspektioner i de lokaler och på de platser, där matvaror till salu hållas eller till försäljning förvaras eller bearbetas. Därvid har 14,447 kg. födoämnen beslagtogs som otjänliga till människoföda (Tab. 2).

På grund av Kungl. förordningen av 30 september 1921 angående kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett ha 1,417 partier importerade varor, utgörande tillsammans 3,909,600 kg., undersökts. Därav godkändes och stämplades 3,903,816 kg., 215 kg. reexporterades och 5,568 kg. beslagtogs. Tab. 3 utvisar kvantiteterna av de olika varuslagen fördelade på exportländerna.

Efter anmälan av stadens auktionskammare ha 85 partier till försäljning på auktion avsedda livsmedel, utgörande 146,181 kg., besiktigats. Till försäljning godkändes 115,016 kg., 30,065 kg. frigåvos endast under villkor att varans mindervärdiga beskaffenhet deklarerades vid auktionen, 500 kg. befunnos otjänliga till människoföda och oskadliggjordes.

Enligt besiktningsjournalerna i matvarulokalerna ha under året gjorts anmärkningar i 776 fall, nämligen i 145 fall för bristande snygghet och ordning, i 107 fall för otillräcklig och olämplig ventilationsanordning och i 524 fall för bristande underhåll av lokalen.

Antalet matvarulokaler, som varit föremål för övervakande i enlighet med hälsovårdsstadgans föreskrifter, utgjorde vid årets slut 2,820, därav 325 tillverkningslokaler, nämligen 164 bagerier, 31 sockerbagerier, 80

charkuteriverkstäder, 12 mejerier, 16 choklad- och konfektfabriker, 4 konservfabriker och 1 margarinfabrik (Tab. 4).

Antalet mjölklokaler utom mejerierna var vid årets slut 495, därav 487 butiker, 6 lagerlokaler och 2 tappningslokaler (Tab. 4). 11 mjölkbutiker ha under året upphört och 47 nya tillkommit.

Tillförseln av oskummad mjölk var, enligt vad som framgick av räkningen av leveranserna pr järnväg, båt och bil dels under april—juni, dels under oktober—november inclusive beräknad leverans pr axel direkt till konsumenterna, under våren 0,40 liter och under hösten 0,45 liter pr innevånare och dag.

Mjölkkontrollen har fortgått efter samma plan som föregående år.

Dock har fullföljandet av planen på fortsatta inspektioner i ladugårdar och mejerier måst inhiberas på grund av de här och var uppträdande fallen av mul- och klövsjuka, som möjligen skulle kunnat vidare överföras genom inspektionspersonalen.

Den tidigare påvisbara fortgående förbättringen i den hitförde mjölkens hygieniska kvalitet har icke visat tendens till tillbakagång utan snarare, särskilt beträffande butiksmjölken, i vissa hänseenden ytterligare fortskridit.

På nämndens mjölklaboratorium har undersökts 9,050 prov av oskummad mjölk (år 1924 9,155 prov). Medelfetthalten var 3,19 % (år 1924 3,9 %). Förorening av mjölken, rubricerad som bottensats även i de fall, då endast obetydlig smuts kunnat påvisas, har konstaterats i 4 % (år 1924 4,5 %). I proven från butikerna påvisades förorening i 2,03 % och i proven, som uttogos vid järnvägsstationer och båtar under april—juni och under oktober—november resp. 3,98 och 3,91 %. Undersökningen av mjölkens tillstånd av hållbarhet utvisade att i 3,14 % av proven hållbarhetsgränsen var överskriden, så att mjölken hade en sur eller syrlig lukt och koagulerade vid kokning. I 17,07 % innehöllo proven bakterier i för hygienisk god vara otillåten mängd — reduktasavfärgning inom 3 timmar — och i 7,28 % var mjölken att anse som olämplig till barnföda — proven avfärgades inom 1 timma.

Vid förprovning på sjukliga förändringar i mjölken — katalasprovet — ha 440 prov, 4,85 av samtliga (år 1924 3,65 %), ansetts misstänkta, varför sedimentet efter centrifugering mikroskopiskt undersökts. Vid positivt utslag utsträcktes undersökningen till resp. ladugård, och mjölkprov från 182 kor i 6 ladugårdar uttogos. Därvid konstaterades 16 kor lida av kronisk juverinflammation. De sjuka djuren isolerades, den hälsovådliga mjölken oskadliggjordes och ladugårdarne ställdes under observation, tills sjukdomen upphört.

Som pastöriserad betecknad mjölk har undersökts i 157 fall. 23 prov ha givit Storch'ska reaktionen, utvisande att mjölken ej ens varit uppvärmd till 80° C. Av långtidspastöriserad mjölk ha undersökts 2,410 prov (Tab. 5).

Kontrollmjölk har levererats från följande egendomar: Aspenäs, Bjerterp, Bosgården pr Rävlanda, Gullbringa, Tjolöholm och Maleviks gård. Kontrollmjölk har undersökts i 105 fall. Medelfetthalten var 3,32 %.

690 prov kaffeградde och 16 prov vispградde ha undersökts på fett-

halten. Medelfetthalten var i den förra 18,38 (år 1924 16,76 %) och i den senare 40,41 %. Endast ett prov kaffebräde har hållit en lägre fetthalt än den i matvarustadgan som minimum föreskrivna, 12 %. För försäljning av underhaltig gräde — vanlig kaffebräde och konserverad gräde — ha till åtal anmälts 4 fall. För andra förseelser mot gällande föreskrifter om matvaruhandeln ha för åtals anställande rapporterats 39 fall.

På grund av utbrott av mul- och klövsjuka på några egendomar inom Hallands län, varifrån mjölk levererades till Göteborg, förordnade länsstyrelsen stadsveterinären att utföra desinfektion i ett härvarande mejeri, varjämte åt matvarukontrollen uppdrogs att under viss tid i mejeriet dagligen övervaka efterlevnaden av de av länsstyrelsen utfärdade föreskrifterna samt kontrollera pastöriseringen.

Kemiska analyser. (Stadskemisten D:r J. E. Alén).

Under året hava 6,770 föremål inkommit till laboratoriet för undersökning:

2) Närings- och njutningsmedel	712	prov
2) Vatten	158	»
3) Kemikalier och kemiskt-tekniska produkter (incl. hyttprodukter)	308	»
4) Trämassa :		
Torra balar { kemisk	2,009	} 5,172 »
{ mekanisk	275	
Våta balar { kemisk	80	} 5,172 »
{ mekanisk	642	
» rullar	2,160	
5) Fettartade substanser (incl. maskin- och lysoljor, eteriska oljor, fernissor o. d.)	214	»
6) Malmer, bärgarter, bränslen o. d.	91	»
7) Fodermedel	18	»
8) Gödslingsmedel	6	»
9) Arsenikprov	46	»
10) Divärse	45	»

Summa 6,770 prov

För Göteborgs hälsovårdsnämnds räkning hava följande föremål undersökts:

	Antal prov		Antal prov
Kött	50	Bröd	4
Köttkorv	51	Soja	1
Mjök	16	Choklad	1
Gräde	11	Hallonsaft	15
Smör	34	Körsbärssaft	1
Aggsvita	1	Söta läskedrycker	15
Aggula	1	Lut	1
Honing	6		
Mjöl	20		
		Summa	228

Om dessa prov meddelas en del närmare uppgifter.

Femtio prov malet kött med ett pris, väkslande mellan 200 och 260 (i medeltal 234) öre pr k, hava undersökts på svavelsyrlighet och stärkelse. Svavelsyrlighet påvisades icke i något av proven. I ett prov, som innehöll 1,0 % stärkelse, gjordes ytterligare följande bestämningar:

Äggviteämnen (= 6,25 % kväve)	21,00 %
Fett	2,90 »
Aska	1,21 »
Vatten	73,93 »

varav följande beräkningar blivit gjorda:

Mjöl, beräknat som vetemjöl med 65 % stärkelse	1,5 %
Torrsubstans	26,07 »
Organiskt icke-fett	20,93 »
Feder-tal	3,5 »

Då Feder-talet är normalt, har således intet ekstra vatten blivit inblandat i köttet.

Femtioett prov köttkorv äro undersökta på halt av stärkelse med följande resultat:

	Medeltal	Högst	Lägst
Stärkelse i %	3,66	8,20	1,12
Potatis » »	4,58	10,3	1,4
Pris pr k, ören	140	230	100

Aderton av proven (= 35 %) innehöllo mer än 5 % mjöl. De charkuterister, som sålt köttkorv med för hög mjölhalt, hava fått sina namn publicerade i de dagliga göteborgstidningarna.

Sekston prov oskummad mjölk. Tre prov undersöktes på soda och borsyra med negativt resultat.

I åtta prov bestämdes fetthalten enligt Röse-Gottlieb för att kontrollera den på hälsovårdsnämndens mjölklaboratorium använda centrifugeringsmetoden.

Tvånne prov hava undersökts på syrehalt genom titrering med fenoltalein som indikator. Härvid visade det sig, att resultatet blev olika, allteftersom man använder större eller mindre mängd av indikatorn. För jämförelse är titrerings resultatet med $\frac{N}{10}$ -lut omräknat, så att det motvarar det med $\frac{N}{4}$ -lut bekomna resultatet.

	Lut $\frac{N}{10}$	Lut $\frac{N}{4}$
Då av 1 %-ig indikator togos blott några droppar, förbrukade 100 cm ³ mjölk	8,8 cm ³	8,8 cm ³
» » 2 » ind. 2 cm ³ » » » »	6,72 »	6,8 »
» » » » » 4 cm ³ » » » »	6,24 »	6,5 »

Av *älva gräddprov* hava nio utgjorts av kaffebrädd, som skall hålla minst 12 % fett. Tio av proven höllo för låg fetthalt och föranledde åtal. En mäterist har sedan kringgått bestämmelsen om en lägsta fetthalt genom att sälja dålig grädd under beteckningen »överfet mjölk».

Trettiofyra prov smör gåvo vid undersökning på vattenhalt följande resultat:

	Medeltal	Högst	Lägst
Vatten i %.....	12,66	19,04	6,44
Pris pr k, ören	396	465	325

Fem utav proven innehöllo mer än 16 % vatten.

Tre prov, som voro misstänkta att vara margarin, höllo normala Reichert-Nilson-tal, resp. 13,4, 14,2 och 14,5.

Ett prov äggvita, torkad, höll:

Aska	5,35 %
Klor	0,96 »

Dessa tal giva ej anledning till någon anmärkning.

Ett prov äggula var borsyrehaltig.

Seks prov honing hava undersökts med följande resultat:

	1	2	3	4	5	6
Polarisation av 10 %-ig lösning ¹⁾ :						
före invertering	-1,9°	-2,1°	-1,3°	-2,2°	-0,9°	-1,1°
efter »	-3,1°	—	—	-3,1°	—	—
Egentlig vikt hos spädd lösning 1+2	1,120	1,117	1,116	1,119	1,120	1,120
Aska i ‰	0,10	0,11	0,17	0,13	0,10	0,25
Fisches reaktion	?	?	?	negativ	negativ	negativ
Diastatiska ferment	frånv.	närv.	närv.	frånv.	närv.	närv.
Stärkelsesirap	frånv.	frånv.	frånv.	frånv.	frånv.	frånv.

Den Fischeska reaktionen hos de tre första proven var tvivelaktig. Möjligt innehöllo dessa prov en del konstgjort invertsocker. Prov N:o 4 har antagligen blivit upphettat, varigenom de diastatiska fermenten blivit förstörda (eller försvagade).

Tjugo mjölprov:

	V e t e m j ö l			R å g m j ö l					
	Siktat (10 prov)			Sammalet (6 prov)			Siktat (4 prov)		
	Medeltal	Högst	Lägst	Medeltal	Högst	Lägst	Medeltal	Högst	Lägst
Vatten i %	14,16	15,69	12,56	13,88	15,39	12,71	14,70	15,48	13,66
Aska » »	0,48	0,60	0,32	1,84	2,38	1,36	0,62	0,72	0,48
Pris pr k, ören	42	50	35	27	28	23	37	38	35

1) 200 mm-rör. Cirkelgrader.

Två prov vetemjöl, ett prov sammalet och ett prov siktat rågmjöl höllo vattenhalter över 15 %. Spår av sand i samtliga prov. Or funnos i betydande mängd i ett prov vetemjöl. Intet anmärkningsvärt vid den mikroskopiska granskningen av proven. Bland vetemjölproven visar en svensk vara högsta askhalten och lägsta priset, under det att en amerikansk vara visar lägsta askhalten och högsta priset.

Att viktkontroll kan vara behöflig, framgår av följande undersökning av fyra prov tunnbröd från Nätterlunds tunnbrödsbageri i Örnsköldsvik:

N:r	Varans benämning	Pris per		Vikt			Brist
		1/4 k	1/2 k	Brutto	Tara	Netto	
		ören	ören	g	g	g	0/0
1	Korn-tunnbröd	75	—	268,4	13,4	255,0	ingen
2	Vete- »	75	—	252,5	11,5	241,0	3,6
3	» »	—	125	516,5	101,3	415,2	17,0
4	Korn- »	—	125	500,0	110,0	390,0	22,0

Taran till N:is 1 och 2 bestod av papper, till N:is 3 och 4 av kartong och papper.

Ett prov *japansk soja* från C. Hamaguchi, Choshi, Japan, blev undersökt på giftiga metallföreningar. Resultatet blev negativt. Undersökningen gjordes på grund av en uppgift, att japansk soja med hög blyhalt fans i handeln.

Ett prov av *block-choklad*, kostande 35 öre pr hg, gav vid kemisk analys följande siffror:

Socker	62,3 %
Fett	30,6 »
Fettets jodtal	39
» smältpunkt	+ 30° C.

Mikroskopering visade intet misstänkt. Socker- och fett-halterna abnormt höga. De andra talen normala.

Femton prov sockrad hallonsaft. De förut rätt vanliga konserveringsmedlen, salicylsyra och bensoesyra, hava nu icke blivit påvisade, men väl myrsyra i sju prov. I tvänne fall bestämdes myrsyrehalten till 0,035 och 0,064 %.

Som ersättningsmedel för socker har sackarin icke kommit till användning. Men två fabrikanter hava ersatt en del av sockret med dekstrinhaltig stärkelsesirap utan att deklarerera denna inblandning. En fabrikant meddelar, att han tillsatt sin saft med en »obetydlig kvantitet glykos». Halten av stärkelsesirap (glykos) var omkring 9 %, vilket visserligen icke kan sägas vara så alldeles obetydligt.

Tio av proven voro färgade med en tjärfärg.

Då anmärkningar mot safterna gällt endast bristande deklARATION av tillsats av myrsyra eller färg, hava fabrikanterna underrättats om för-

hållandet, och de hava icke blivit anmälda för allmänna åklagaren. På grund av i andra hänseenden ofullständiga deklARATIONER hava följande fabrikanter blivit åtalade:

Alfred Hedén, Alingsås, vilkens »med 1:sta pris belönade» saft var vattenspädd;

W:m Rudell, Borås, vilkens »naturliga hallonsaft» var vattenspädd och konserverad med myrsyra;

Aktiebolaget Hvetlanda saft- och syltfabrik, vilkens »prima hushålls-saft» var färgad och innehöll omkring 17 % stärkelsesirap, vari omkring 7 % dekstrin¹⁾;

Råsnäs trädgård, Timmernabben, vilkens saft innehöll omkring 25 % stärkelsesirap, vari omkring 10 % dekstrin;

Konfektfabriken Kronan, Göteborg, vilkens saft var färgad och försatt med en främmande essangs;

Grawensteinerfabriken, Stockholm, J. C. Piehl, vilkens saft var vattenspädd och färgad.

Ett prov körsbärssaft, fabricerat av Ingemar Carlson & Co., Göteborg, och betecknad som »prima», syntes vara en ren konstprodukt, färgad med en tjärfärg. Som det icke var första gången, firman blev åtalad för liknande förseelse, blev bötesbeloppet nu 500 kronor.

Av femton prov söta läskedrycker utgjordes tolv prov av sockerdricka och tre av limonader. De undersöktes på sackarin. Detta sötmedel påvisades i två sockerdrick- och ett limonadprov. De fabriker, som utan deklARATION använda sackarin, äro Läskedrycksfabriken Vinkompaniet och Vattenfabriken Ægir, båda i Göteborg, och Alingsås bryggeriaktiebolag. Alla tre limonadproven färgade med en tjärfärg.

1) Om denna saft kan vidare anmärkas, att orden »hushålls-saft» och »natursaft», som förekomma å etiketten, icke upplysa om, av vilken sorts frukt saften är framställd. Att saften är vattenspädd, tillkännagiver fabrikanten. Men givetvis är det högst oegentligt att beteckna en spädd fruktsaft som »prima».

II. Befolknings- och dödlighetsstatistik.

Tabellerna 6 och 7, vilka äro sammanställda efter pastorsämbetenas uppgifter, utvisa antalet födda för varje månad och församling samt tabell 8 befolkningens rörlighet inom församlingarna, likaledes efter prästerskapets uppgifter.

Den kyrkoskrivna befolkningens mängd uppgick den 1 januari 1925 till 229,641 och den 31 december samma år 230,963.

Antalet levande födda utgjorde 3,684 (11,7 pr 1,000 innevånare) och dödsfallens antal (här kyrkoskrivna) 2,462. Nativitetsöverskottet utgjorde sålunda 1,222.

	Antal lev. födda	Antal döda	Nativitets- överskott
1916	4,189	2,418	1,771
1917	4,309	2,435	1,874
1918	3,942	3,591	351
1919	3,957	2,712	1,245
1920	4,910	2,391	2,519
1921	4,402	2,254	2,148
1922	4,281	2,555	1,726
1923	4,128	2,339	1,789
1924	3,836	2,412	1,424
1925	3,684	2,462	1,222

Den av förste stadsläkaren upprättade dödsstatistiken omfattar dels de här kyrkoskrivna, som dött inom staden, dels jämte dessa här kyrkoskrivna, som under mer tillfällig vistelse och lidande av kronisk sjukdom dött å annan ort med tillägg av främlingar, som dött i akut sjukdom under vistelse i staden, utan att ha hitförts för vård å sjukhus. Dödssiffran så beräknad utgör 2,315 (10,0 pr 1,000 innevånare).

De i staden avlidna fördela sig pro mille innevånare, mantalsskrivna på de olika församlingarna enligt följande sammanställning:

Gamlestaden	7,4
Christine	8,2
Karl Johan	8,2
Lundby	8,5
Domkyrko.....	8,8
Annedal.....	8,9
Örgryte	9,0
Oskar Fredrik	9,1
Vasa	9,2
Masthugget	10,0
Haga	14,0
Arbets- och försörjningsinrättningar o. d.	116,3

III. Smittsjukdomar.

Av dessa anmälas sjukdomsfall av vattenkoppor, mässling, kikhosta och influensa endast av distriktsläkarna, de övriga av alla läkare.

Intet fall av *smittkoppor* har förekommit under året.

Av *vattenkoppor* anmäldes 91 fall av distriktsläkarna.

Mässlingen var under året nästan helt borta från samhället. Distriktsläkarna anmälde 19 fall och 1 dödsfall är att anteckna.

Skarlakansfebern fortfarande utan epidemisk spridning. Endast 118 fall inträffade, de flesta under sista kvartalet med 50. Intet dödsfall.

Influensan anmäldes av distriktsläkarna med ett antal av 3,442, därav under första kvartalet 1,931, under det andra 1,230, det tredje 60 och under det sista 217. Dödsfallen uppgingo till 112, därav under 5 år 13, mellan 5 och 20 år 1, mellan 20—40 år 8, 40—60 15 samt över 60 år 75, sålunda övervägande för de äldsta årsklasserna.

Av *kikhosta* anmäldes 288 fall, mot 526 föregående år, 187 av dessa fall tillhörde första kvartalet. 25 avled, alla under 5 års ålder.

Difteri hade en obetydlig utbredning, 158 fall, med 7 dödsfall.

5 fall av *epidemisk hjärnhinneinflammation*, som alla gingo till döden. Ett fall i mars, ett i maj, ett i augusti och två i september. 4 av fallen voro under 5 år, men det femte över 60 år.

Av *barnförlamning* uppträdde 25 fall, därav nästan alla under månaderna augusti—oktober, nämligen 22, 4 dogo.

Av den s. k. *sömnsjukan* anmäldes 5 fall, med 4 dödsfall.

Av *nervfeber* förekommo 32 fall med 6 dödsfall och av *paratyfus* 381 fall med 9 dödsfall. Den senare sjukdomen uppträdde under juni månad med 303 fall och under juli—september med 53, 14 och 3. Den satte in helt plötsligt med 14 fall anmälda för veckan 7—13 juni, för att de följande veckorna visa 136, 142, 25, 27, 9 och 4 fall. Samtidigt med sjukdomens utbrott visade lufttemperaturen ovanligt höga siffror. Mycket snart kunde den vanligaste smittspridaren, mjölken, fritagas och under sökandet efter de vägar, på vilka smittämnet spred sig, misstänktes i stället under förskämning lätt stående födoämnen (köttvaror o. d.), som förvarades i de sommarheta skafferierna. Då det emellertid inte var någon matvaruförgiftning utan en klar paratyfus, och någon sådan infektion av matvarorna icke kunde påvisas, måste man ställa sig tveksam inför denna förklaring. När tvänne veckor av epidemien förgått, visade emellertid fördelningen av fallen en påfallande kongruens med områden av staden, som försågos med vatten från Alelyckan. Då redan vid 2 föregående nervfeber epidemier, som till sitt ursprung varit dunkla, nämligen den ena 1919 och den andra 1924, spörsmålet om vatteninfektion ingående diskuterats särskilt vid senare tillfället, vändes nu åter uppmärksamheten till denna möjlighet, och jag överlämnar till doktor A. Wassén, som handhade de bakteriologiska undersökningarna och som

redan förut löst flera av dessa synnerligen komplicerade vattenepidemier i olika delar av landet, att redogöra för sin uppfattning av epidemien. Han skriver:

»Sommaren 1925 kännetecknades av en stegrad virulens hos paratyfus-smittämnet. Både inom och utom landet förekommo epidemier. Även Göteborg blev hemsökt. Epidemien utbröt i början av juni, nådde sin kulmen den 16 juni, då kurvan hastigt sjönk. I början av juli kunde den anses begränsad, fastän avklingningsstadiet med sina stänkfall räckte månaden ut. Från epidemiens början till början av juli inträffade cirka 275 fall. Sjukdomen härjade dels i staden och dels bland personalen på Sahlgrenska sjukhuset. Här inträffade 48 fall. Inga patienter smittades. Intet av stadens andra sjukhus hemsöktes på liknande sätt. Den specifika utbredningen av sjukdomen på Sahlgrenska sjukhuset gav hopp om, att man här skulle finna smittomediet även för stadens vidkommande. Någon införsel av smitta förmedelst varor avsedda för mat och dryck kunde ej konstateras. Vid undersökning av personalen i köket och matsalen anträffades tvenne bacillbärerskor bland de biträden, som hade sin tjänstgöring vid personalens utspisning. Av dessa hade en kommit i tjänst cirka en vecka före epidemiens utbrott. Man torde alltså få söka ursprunget till Sahlgrenskepidemien hos någon av dessa bacillbärerskor.

Vid sökande efter smittokälla i staden kunde man ej heller här finna något gemensamt födoämne, som kunde tänkas som medium för smittan. Vid vanliga födoämnesepidemier, i synnerhet då antalet fall är någorlunda stort såsom i föreliggande epidemi, brukar detta ej möta några svårigheter. Fördelningen av fallen under epidemiens två första veckor visade en påtaglig övervikt i de områden av staden, där vattenledningsvattnet utgjordes av älvvatten eller blandvatten av Delsjö- och älvvatten. Härigenom kom uppmärksamheten att fästas på möjligheten, att smittoursprunget kunde sökas i älvvattnet. Coliundersökning gjordes på varje filtra vid Alelyckan. Filtrum n:o 3 visade en ovanlig stor colihalt i jämförelse med de övriga. Efter tvenne undersökningar avstängdes detta filtrum och vattnet fick rinna till älven. Även under denna tid var colihalten ansevärt högre än i övriga filtra. I fortsättningen av epidemien blevo även stadsdelar med enbart Delsjövatten kraftigt belastade med paratyfusfall under det att stadsdelar med enbart älvvatten visade rel. fåtaliga fall. Detta talade till synes emot hypotesen smittospridning genom vatten. Nu visar dock erfarenheten, att paratyfus-epidemier från vattensmitta utmärka sig genom en nyckfull spridning av sjukdomsfallen, beroende på paratyfusbacillens förmåga att hastigt föröka sig i näringsmedel, som komma i beröring med vattnet. Detta i motsats till förhållandena vid tyfusvattenepidemier, där spridningen är mera proportionell till vattenförbrukningen, emedan tyfusbacillen ej äger paratyfusbacillens motståndskraft och förmåga till anrikning utanför kroppen.

Man får därför tänka sig smittospridningen vid paratyfusedidemien i Göteborg ha tillgått sålunda, att vattnet fört ett mycket utspätt virus,

men att detta anrikats i en hel del födoämnen, som kommit i beröring med vattnet, och att smitta via detta förts ut över staden. Det exceptionellt varma vädret gynnade också en dylik anrikning. Med utgångspunkt från antagandet av möjligheten av smitta genom älvvattnet granskades fördelningen av sjukdomsfallen under tyfusepidemierna våren 1919 och 1924, vilka båda till sitt ursprung varit dunkla. Det framgick därvid att år 1919 ungefär 4 fall av 300 och år 1924 intet fall av 55 kommo på stadsdelar med enbart Delsjövatten. Detta visar med en stor grad av visshet, att smitta har kunnat föras med älvvattnet och härigenom styrkes uppfattningen, att smittan vid 1925 års epidemi ytterst härstammar från samma vatten.

Sedan kontrollen av vattenledningsvattnet blivit förlagd till Hälsovårdsnämndens laboratorium, stå samtliga filtra vid Alelyckan under permanent colikontroll. På Hälsovårdsnämndens framställning har vattenverket beslutat införa kloring av älvvattnet före filtreringen (igångsatt medio av maj 26). För framtiden torde alltså faran för smittospridning genom vattnet vara definitivt undanröjd.»

Rapporter och sammanställningar.

Rapport från andre stadsläkaren.

Av rådhusrätten i Göteborg har under året begärts tre utlåtanden angående under åtal stående på fri fot varande personers sinnesbeskaffenhet, nämligen den 3 april, 23 maj och 5 juni, varå utlåtanden avgavos resp. den 23 april samt den 25 och 28 juni.

Efter förordnande av härvarande poliskammare hava 7 och på anhållan av länsstyrelsen i Vänersborg 1 eller tillsammans 8 rättsmedicinska obduktioner verkställt. Enligt de avgivna utlåtandena hava dessa fall varit följande:

- 1) kvinnligt foster: moget, med liv framfött, dödsorsaken kan ej avgöras.
- 2) 2 månaders gosse: akut bronkit.
- 3) 1 års flicka: dödsorsaken framgår ej av obduktionen, men vid frånvaro av sjukliga förändringar kan det ej uteslutas, att döden orsakats av cyanväteförgiftning.
- 4) kvinnligt foster: moget, med liv framfött, avlidet av kvävning genom ett yttre, halsen sammanpressande våld.
- 5) 49-årig man: cyankaliumförgiftning.
- 6) kvinnligt foster: missfall (i 5—6 månaden).
- 7) » » : missfall (i början av 5 månaden).
- 8) » » : moget, med liv framfött, dödsorsaken kan ej avgöras.

På begäran av poliskammaren hava för utrönande av dödsorsaken hos hastigt eller på okänt sätt avlidna 54 obduktioner verkställt.

Enskilda personer hava i likhet med föregående år i avsevärt antal undersökts och betyg avgivits över sjukdom eller kroppskada i en hel del fall på begäran av de olika polisstationerna.

Å polisavdelningarna hava ofta personer på begäran blivit undersökta, varvid det rört sig om sjukdom, ev. berusning, sinnessjukdom m. m.

Vid stadens ålderdomshem har hälsotillståndet varit rätt gott.

Enligt journaler över skyddskoppypning 1925 hava av mig 22 barn inom och 5 barn utom Göteborg vaccinerats, varjämte även åtskilliga personer, mest resande till utrikes ort, revaccinerats.

Diariet boken upptager 72 inkomna och konceptboken 73 avgångna skrivelser.

Barnmorskorna.

Jämlikt föreskriften i § 7 av gällande reglemente för barnmorskor ha från 76 barnmorskor inkommit utdrag ur deras dagböcker med uppgift på antalet verkställda förlossningar under året. Därvid visas att 11 icke haft en enda förlossning under året. På de övriga 65 fördela sig förrättningarna på följande sätt:

26	barnmorskor	ha	haft	vardera	1— 10	förrättningar
10	»	»	»	»	11— 20	»
12	»	»	»	»	21— 30	»
5	»	»	»	»	31— 40	»
3	»	»	»	»	41— 50	»
7	»	»	»	»	51—100	»
2	»	»	»	»	över 100	»

Ett sammandrag av barnmorskornas dagböcker visar följande:

Antal barnmorskor, som avlämnat summariskt utdrag	Barnaföderskor						Födda barn													Barnsängskvinnan var 8 veckor efter förlossningen			
	Antal	Giftra	Ogiftra	Änkor och fränskilda	Förstföderskor	Om föderskor	Missfall	Antal	Gossar	Flickor	Levande födda				Dödfödda				Tvillingbörd	Trillingbörd	Frisk	Sängliggande sjuk	Död
											Fullgångna	Ofullgångna	Fullgångna	Ofullgångna	Gossar	Flickor	Gossar	Flickor					
65	1,663	1,495	148	20	433	1,230	200	1,477	759	718	713	691	23	15	12	6	11	6	14	—	1,644	17	2

Vid förlossningarna har efterbörden uttagits manuellt i 31 fall, vändning har verkställt 2 gånger, tång anlagts 67 gånger och skarpa instrument 2 gånger, varje ingrepp utfört av läkare. Dessutom har av barnmorska efterbörden uttagits 1 gång. I 28 fall har förloss-

ning verkstälts i barnmorskas hem, vid 512 tillfällen i särskilt förlossningshem.

För förlossningar i medellösa hem har nämnden utbetalt till 30 barnmorskor 3,290 kronor och såsom bidrag för förlossningar verkställda enligt fastställd taxa till 48 barnmorskor 8,730 kronor.

Fosterbarnsinspektionen.

Vid 1925 års ingång kvarstodo 506 barn under sju års ålder.

Under året ha nyanmälts 172 och avförts 308 barn.

Av dessa ha:

78 uppnått sju års ålder,

116 återtagits av föräldrar eller andra målsmän,

85 flyttat från staden,

11 lämnats till fattigvården,

4 lämnats till barnhem,

7 adopterats av fosterföräldrarna,

3 avlidit över ett års ålder och

4 avlidit under ett års ålder (intet i digestionsorganens sjukdomar)

— av dessa avledo 4 å Barnsjukhuset samt 3 i fosterhemmen.

Vid årets slut kvarstodo under inspektion 370 barn. Sammanlagda antalet barn som från 1 jan. 1903 stått under Hälsovårdsnämndens inspektion uppgår till 7,052.

För uraktlåtenhet att anmäla fosterbarn ha 3 personer ådömts böter, och laga förbud att vidare vårda fosterbarn meddelats i 1 fall.

Från mindre lämpliga fosterhem ha flyttats 5 barn.

Barnavårdskonsulentens verksamhet.

Antal anmälda fall 111. Därav kvarstodo från 1924 36 fall. Anmälan har gjorts av barnavårdsman i 23, barnavårdsbyrån 1, föräldrarna själva 40, Skyddsvärnet 5, tuberkulosbyrån 7, bostadsinspektionen 10, fosterbarnsinspektionen 2, grannar 8, Gullbergsbrohemmet 1, fattigvården 1, barnkrubba 1 samt genom Mjölkdroppen i 12 fall.

Anmälningsorsaker ha varit: Behov av tillsyn i 17 fall, modern sjuk 1, vanvård 6, behov av råd, hjälp och upplysningar i 87 fall.

På Barnsjukhuset ha intagits 13 barn, Majornas barnhem 2, Velanderhemmet 1, blindhemmet i Nynäshamn 1, Göteborgs Hemskola i Anneberg 3, Barnavärn 1, fosterhem på landet 5, fosterhem i stad 6.

628 besök hava gjorts i hemmen.

Tab. 7. Renhållningsanordningar o. d. i Göteborg under år 1925.

Stadsdel	Antal egendomar		Antal bedrifter med värdlösa utrymnen	Lämningsområden	Antal ställ	Antal stöps	Antal utrymnen
	Antal med utrymnen	Antal utan utrymnen					
Nordstaden	—	—	—	—	—	—	—
Inom Västgöta	—	—	—	—	—	—	—
Pustevik, Malmögatan	—	—	—	—	—	—	—
Konstgärdsgatan	—	—	—	—	—	—	—
Haga	—	—	—	—	—	—	—
Kungälv och Angården	—	—	—	—	—	—	—
Lindås	208	19	168	—	—	—	—
Vasastaden, Lorensberg, Johanneberg	458	—	95	—	—	—	—
Heden	179	2	104	77	15	—	—
Stamperisen, Gullbergsgatan	166	66	62	196	42	1	—
Olshuset m. o.	397	94	419	280	45	36	—
Sjöberg, Ulvedal, Slottskägen	484	22	47	455	10	1	1
Majorna	811	62	270	620	4	9	28
Ludby	428	842	31	1032	102	65	64
Ögråva	181	297	91	1080	143	62	24
Summa	3210	1894	3065	5214	449	166	159

TABELLER

TILL

HÄLSOVÅRDSNÄMDENS

ÅRSBERÄTTELSE

1925

TABELLER

HÄLSOVÄRDNSÄMBENS

ÅRSBERÄTTELSE

1925

Tab. 1. Renhållningsanordningar o. d. i Göteborg under år 1925.

Stadsdel	Antal egendomar		Antal befintliga fastigheter med vattenklosetter	Latrinuppsamling i spänner	Antal stall	Antal fähus	Antal svinhus
	där stadens renhållningsverk hämtar	där enskild hämtar					
Nordstaden	216	9	98	155	7	—	—
Inom Vallgraven	423	—	192	231	7	—	—
Pustervik, Masthugget, Kommendantsängen	323	4	96	238	9	—	—
Haga	276	6	33	247	7	—	—
Annedal och Änggården .	500	11	165	346	8	1	2
Landala.....	208	69	114	163	3	—	3
Vasastaden, Lorensberg, Johanneberg	438	—	343	95	1	—	—
Heden	179	2	104	77	15	—	—
Stampen och Gullbergsvass	186	66	52	196	42	1	—
Olskroken m. m.	597	94	419	290	43	36	32
Stigberget, Olivedal, Slotts- skogen	484	22	47	465	10	1	1
Majorna	811	62	270	639	43	9	23
Lundby	428	642	31	1033	102	98	64
Örgryte.....	131	897	91	1039	143	52	34
Summa	5200	1884	2055	5214	440	198	159

Tab. 2. Av hälsopolisen anhållna och oskadliggjorda födoämnen under år 1925.

V a r u s l a g	Vikt i kg.	Antal kassationer						Därav på grund av			
		Vid import	å torg eller fiskhamnen	å fartyg	i upplag	i charkuterier	i handelslokaler	Summa	försämning	mögel, förorening o. d.	annan orsak
Färskt kött och organ av storboskap	108	—	—	—	3	1	1	5	—	—	—
D:o av kalv.....	9,9	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Salt eller rökt kött	2038,8	4	—	1	25	6	7	43	41	1	1
Korv eller andra av kött beredda varor.....	329,1	5	—	—	4	2	4	15	15	—	—
Djurfett.....	4523	2	—	—	—	—	—	2	—	1	1
Fisk, färsk	6742	—	13	—	2	—	1	16	15	—	1
Vegetabilier.....	660	—	1	—	1	—	—	2	1	—	1
Andra födoämnen.....	37	—	—	—	2	—	1	3	—	1	2
Summa	14447,8	11	14	1	37	9	15	87	78	3	6

Tab. 3. Besiktningar av från utrikes ort införda köttvaror och djurfett under år 1925.

Utförselland	Undersökta varor och varornas vikt										Summa	Godkända och stämplade	Re-exporterade	Beslagtagna
	Färsk kött av		Salt och rökt kött	Saltade tarmar	Korv	Kött av fågel	Köttkonserver	Kött-extrakt	Kött-pastejer	Djurfett				
	Ren	Hare												
Norge	—	—	150	10,665	—	—	—	—	1,606,545	1,617,360	—	—		
Danmark	200	40	1,001	87,267	15	9,912,7	5,280,7	126,8	8,559	112,402,2	15	—		
Tyskland	—	—	—	119,955	32	613,4	80	24,6	—	120,705	—	—		
England	—	—	1,871	54,128,9	—	10,077	2,034,9	89	—	68,200,8	—	13,6		
Frankrike	—	—	—	118	—	—	154	3,721,6	—	3,993,6	—	—		
U. S. A.	—	—	496,068	143,925	—	1,575,5	1,113	185	1,061,839	1,702,601	200	329		
Belgien	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,575,5	—	—		
Holland	—	—	535	3,894	—	—	—	—	43,596	48,025	—	—		
Argentina	—	—	565	6,920	—	—	45,925	432	142,715	196,419	—	138		
Canada	—	—	1,889	—	—	—	—	—	—	1,899	—	—		
Island	—	—	—	—	—	355	—	—	—	355	—	—		
Italien	—	—	—	—	25	—	—	—	—	25	—	—		
Spanien	—	—	22	—	—	—	—	—	—	22	—	—		
Tjeckoslovakien	—	—	20	—	—	—	—	—	—	20	—	—		
Estland	—	—	—	270	—	—	—	—	—	270	—	—		
Ryssland	—	—	—	4,800	—	274	—	—	—	5,074	—	—		
Uruguay	—	—	—	—	—	—	2,168	2,379	13,486	18,033	—	—		
Australien	—	—	565	—	—	—	—	—	—	565	—	—		
Brasilien	—	—	5,169	—	—	—	925	—	—	925	—	—		
Summa	200	40	507,865	431,942,9	72	22,807,6	58,474,6	6,958	2,881,240	3,909,600,1	215	5,568,6		

näringslokaler den 31 december 1925.

Fisk-butiker	Speceri-butiker	Smör- och ost-butiker	Näringsställen						Choklad och konfekt-fabriker	Brygge-rier	Vatten-fabriker	Samtliga lokaler																	
			Kaféer		Spis-nings-lokaler		Restau-ranger					ovan jord	i källare	Summa	ovan jord	i källare	Summa												
			ovan jord	i källare	ovan jord	i källare	ovan jord	i källare										ovan jord	i källare	Summa									
2	2	4	19	1	20	1	—	1	29	2	31	15	—	1	15	1	5	6	2	2	1	1	2	110	14	124			
5	3	8	34	7	41	40	2	42	48	11	59	22	1	23	10	5	15	2	—	—	—	—	—	369	41	410			
10	10	20	74	14	88	13	3	16	31	5	36	8	3	11	1	1	2	6	1	—	—	—	—	320	90	410			
4	—	4	48	2	50	7	1	8	18	3	21	7	1	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	169	11	180			
2	1	3	31	4	35	4	1	5	4	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	95	12	107			
3	1	4	29	2	31	2	—	2	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	74	6	80			
2	4	6	26	20	46	2	2	4	10	11	21	2	1	3	4	2	6	1	—	—	—	—	—	100	86	186			
3	1	4	21	4	25	3	—	3	6	2	8	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72	24	96			
2	1	3	8	1	9	—	—	—	5	3	8	3	2	5	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	43	12	55		
—	—	—	9	—	9	—	—	—	9	—	9	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	1	33		
16	2	18	64	5	69	3	—	3	15	4	19	4	2	6	1	—	1	—	—	—	—	—	—	226	27	253			
8	5	13	40	8	48	2	1	3	6	1	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	126	24	150			
15	4	19	90	1	91	9	—	9	15	—	15	5	—	5	1	—	1	2	—	—	—	—	—	296	22	318			
7	4	11	58	10	68	1	—	1	17	—	17	6	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	172	25	197			
4	—	4	20	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48	6	54			
1	2	3	21	11	32	2	—	2	5	1	6	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	86	20	106			
3	—	3	17	6	23	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	9	61			
87	40	127	609	96	705	89	10	99	221	44	265	77	12	89	23	14	37	14	2	16	15	2	17	4	—	4	2,390	430	2,820
2	—	2	—	—	—	35	—	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	211	—	211

Tab. 5. Sammandrag av resultaten från under

Provtagningsställe	Antal butiker under året	Antal undersökta mjölkprov	Mjölkens medelfetthalt %	ANTAL PROV													
				Fetthalt under 3 %										Surhet			
				Summa	av 100 undersökta	Högst 2 %	2,1 %	2,2 %	2,3 %	2,4 %	2,5 %	2,6 %	2,7 %	2,8—2,9 %	högst 7,5]	minst 7,6	
																Summa	på 100
1. Butiker. Innehavare.																	
J. Anderssons mjölkförsäljnings A.-B.	85	846	3,05	249	29,43	2	2	1	6	8	8	26	20	176	813	33	3,90
Mjölkförsäljn. A.-B. Direkt.	50	488	3,16	49	9,84	1	—	—	—	—	6	2	—	40	497	1	0,20
Sand, Johansson & Co.A.-B.	41	412	3,09	109	34,94	1	—	3	4	3	7	8	12	71	381	31	7,52
Hjalmar Svensson	31	295	3,18	38	12,88	—	—	—	1	—	—	2	3	32	290	5	1,69
Konsumtionsför. Göteborg.	25	253	3,14	75	29,64	—	—	—	—	1	3	7	9	54	234	19	7,51
Mjöldistrib.-A.-B. Arla ...	15	123	3,13	12	9,76	—	—	—	1	—	—	—	2	9	123	—	—
Faganders Mejeri A.-B. ...	12	133	3,32	22	16,54	—	—	1	—	—	1	3	4	13	123	10	7,52
Hildur Algotsson	11	99	3,15	28	28,28	—	—	—	—	—	1	1	4	22	94	5	5,05
Johan Eliasson	11	127	3,11	38	29,92	—	—	—	—	3	4	3	4	24	121	6	4,72
Åsen & Jordhammar A.-B.	9	92	3,15	23	25,00	—	—	—	—	1	—	4	3	15	86	6	6,52
V. Karlsson ..	7	61	3,04	15	24,59	—	—	—	1	—	2	1	—	11	54	7	11,48
J. M. Edman.....	5	40	3,07	12	30,00	—	—	—	—	1	2	1	—	8	38	2	5,00
E. S. Eriksson, Sjövik	5	43	3,05	12	27,90	—	—	—	—	—	1	1	1	10	43	—	—
Ernst Pettersson	5	50	2,96	25	50,00	—	1	—	1	1	3	2	4	13	44	6	12,00
Kaleb Pettersson.....	5	45	2,82	13	28,89	—	—	—	—	—	1	—	1	11	41	4	8,89
A. R. Svensson	5	44	3,13	12	27,27	—	—	—	—	1	4	3	1	3	44	—	—
Gräddcentralen	4	28	3,31	4	14,29	—	—	—	—	1	2	—	—	1	26	2	7,14
J. A. Berndtsson.....	3	23	3,23	3	13,04	—	—	—	—	—	1	1	—	1	22	1	4,35
Emil S. Eriksson	3	32	3,17	8	25,00	—	—	—	—	1	—	—	1	6	28	4	12,50
Övriga butiksinnehavare ...	155	1,574	3,14	379	24,08	3	3	1	6	16	29	38	29	254	1,486	88	5,59
Samtliga butiker	487	4,818	3,13	1,126	23,37	7	7	6	20	37	74	103	98	774	4,588	230	4,77
2. Järnvägsstationer.																	
April—Maj		1,836	3,01	777	42,32	2	4	10	15	28	68	97	118	435	1,710	126	6,86
Oktober—November		1,927	3,44	102	5,29	1	3	—	2	7	7	8	12	62	1,760	167	8,67
3. Sjukhusen.																	
Mjölkleveranser		469	3,63	62	13,22	4	—	1	3	—	—	3	2	49	465	4	0,85
Samtliga ovanstående		9,050	3,19	2,067	22,84	14	14	17	40	72	149	211	230	1,320	8,523	527	5,82

under 1925 utförda undersökningar av mjölk och grädde.

PROV		OSKUMMAD MJÖLK														Antal prov grädde								
Surhetsgrad	Positiv alkoholreaktion	Reduktas avfärgningstid				Katalas, syreavgång på 2 timmar				Smutshalt		Pastöriserad		Långfrys-pastöriserad	Kaffe-grädde		Visp-grädde							
		inom 3 tim.				högst 3 kubc.	minst 3,5 kubc.			ej bottensats	bottensats		Ej uppvr. till 80° C.		Summa	Summa	Medelfetthalt %	Summa	Medelfetthalt %					
		minst 3 tim.	Summa	på 100	inom 1 tim.		Summa	på 100	minst 4,5 kubc.		Summa	på 100								Summa	på 100	Summa	Fetthalt under 12 %	Summa
3,90	10	16	1,89	723	123	14,54	33	3,90	839	7	0,83	3	0,35	831	15	1,77	—	—	596	98	—	17,75	—	—
0,20	—	1	0,20	457	41	8,23	7	1,41	497	1	0,20	1	0,20	498	—	—	2	—	496	67	—	16,39	—	—
7,52	17	10	2,43	341	71	17,23	24	5,83	387	25	6,07	8	1,94	403	9	2,18	57	9	—	47	—	17,16	1	42,00
1,69	—	3	1,02	288	7	2,37	1	0,34	295	—	—	—	—	295	—	—	—	—	—	31	—	20,54	—	—
7,51	17	6	2,37	218	35	13,83	13	5,14	246	7	2,77	1	0,40	248	5	1,98	—	—	—	34	—	16,63	—	—
—	—	—	—	101	22	17,89	2	1,63	122	1	0,81	—	—	123	—	—	69	4	—	20	—	21,60	—	—
7,52	—	2	1,50	107	26	19,55	5	3,76	107	26	19,55	17	12,78	133	—	—	—	—	—	12	—	19,50	—	—
5,05	—	—	—	90	9	9,09	1	1,01	99	—	—	—	—	98	1	1,02	—	—	—	17	—	18,39	—	—
4,72	—	1	0,79	105	22	17,32	10	7,87	117	10	7,87	8	6,30	121	6	4,96	1	—	—	—	—	—	—	—
6,52	—	1	1,09	79	13	14,13	4	4,35	91	1	1,09	1	1,09	92	—	—	—	—	—	11	—	20,73	—	—
11,48	—	2	3,23	43	18	29,50	8	13,11	57	4	6,56	2	3,28	54	7	11,48	—	—	—	8	—	19,80	—	—
5,00	—	—	—	36	4	10,00	1	2,50	40	—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	8	—	22,60	—	—
—	—	—	—	42	1	2,33	—	—	43	—	—	—	—	42	1	2,33	—	—	—	6	1	20,93	—	—
12,00	—	1	2,00	45	5	10,00	4	8,00	49	1	2,00	—	—	44	6	12,00	—	—	—	8	—	15,55	—	—
8,89	—	1	2,22	38	7	15,56	2	4,44	45	—	—	—	—	39	6	13,33	—	—	—	4	—	13,70	—	—
—	—	—	—	40	4	9,09	2	4,55	41	3	6,82	2	4,55	42	2	4,55	—	—	—	6	—	20,13	—	—
7,14	—	—	—	25	3	10,71	1	3,57	27	1	3,57	—	—	27	1	3,57	—	—	—	6	—	24,13	—	—
4,35	—	1	3,57	23	—	—	—	—	22	1	4,35	—	—	22	1	4,35	—	—	—	4	—	18,20	—	—
12,50	—	—	—	23	—	—	—	—	22	1	4,35	—	—	22	1	4,35	—	—	—	4	—	18,20	—	—
5,59	2	2	6,25	25	7	21,88	5	15,62	29	3	9,38	—	—	29	3	9,38	—	—	—	6	—	21,27	—	—
—	—	20	1,27	1,361	213	13,53	82	5,21	1,504	70	4,45	38	2,41	1,539	35	2,27	28	—	418	176	—	19,08	3	42,27
4,77	7	67	1,39	4,187	631	13,10	205	4,25	4,657	161	3,84	81	1,68	4,720	98	2,03	157	13	1,905	569	1	18,49	5	42,58
6,86	8	34	7,30	1,171	665	36,22	353	19,23	1,665	171	9,31	81	4,41	1,763	73	3,98	—	—	—	6	—	16,40	6	41,47
8,67	9	79	4,10	1,689	238	12,35	101	5,24	1,819	108	5,60	37	1,92	1,736	191	9,91	—	—	36	2	—	16,00	3	34,07
0,85	—	4	0,85	458	11	2,35	—	—	469	—	—	—	—	469	—	—	—	—	—	113	—	17,98	2	41,30
5,82	269	284	3,14	7,505	1,545	17,07	659	7,28	8,610	440	4,86	199	2,20	8,688	362	4,00	157	13	2,410	690	1	18,98	16	40,41

Tab. 6. Översikt av födda i Göteborg år 1925, med fördelning på månader.

	Levande födda					Dödfödda					Summa födda	Därav utom äkten- skapet
	inom		utom		Till- sammans	inom		utom		Till- sammans		
	äktenskapet					äktenskapet						
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.			
Januari	141	130	36	29	336	2	6	—	1	9	345	66
Februari	119	123	23	27	292	4	6	—	1	11	303	51
Mars	136	133	29	38	336	3	1	1	4	9	345	72
April	123	127	25	21	296	3	3	—	—	6	302	46
Maj	139	155	40	21	355	4	1	—	1	6	361	62
Juni	127	108	26	25	286	4	3	2	—	9	295	53
Juli	147	121	30	26	324	4	3	1	—	8	332	57
Augusti	147	130	29	19	325	1	1	—	—	2	327	48
September	135	117	30	28	310	2	2	—	—	4	314	58
Oktober	124	113	21	16	274	9	1	1	—	11	285	38
November	115	100	28	24	267	6	1	—	—	7	274	52
December	125	116	26	16	283	6	—	1	—	7	290	43
Hela året	1,578	1,473	343	290	3,684	48	28	6	7	89	3,773	646

Tab. 7. Översikt av födda i Göteborg år 1925, med fördelning på församlingar.

	Levande födda					Dödfödda					Summa födda	Därav utom äkten- skapet
	inom		utom		Till- sammans	inom		utom		Till- sammans		
	äktenskapet					äktenskapet						
	m.	kv.	m.	kv.		m.	kv.	m.	kv.			
Domkyrko	77	56	38	27	198	3	1	1	—	5	203	66
Vasa	178	162	52	43	435	4	1	—	1	6	441	96
Christine	83	72	23	30	208	3	2	—	1	6	214	54
Haga	72	65	9	18	164	1	3	—	—	4	168	27
Annedal	103	98	28	16	245	1	2	—	1	4	249	45
Masthugget	85	73	15	18	191	1	—	—	—	1	192	33
Oskar Fredrik	155	132	34	40	361	10	1	1	1	13	374	76
Karl Johan	222	211	39	24	496	6	5	2	2	15	511	67
Gamlestaden	243	236	29	20	528	8	4	1	—	13	541	50
Lundby	165	191	25	26	407	8	4	—	1	13	420	52
Garnison	3	6	—	—	9	1	—	—	—	1	10	—
Tyska	6	5	—	1	12	—	1	—	—	1	13	1
Örgryte	186	166	51	27	430	2	4	1	—	7	437	79
Summa	1,578	1,473	343	290	3,684	48	28	6	7	89	3,773	646

Tab. 8. Befolkningens rörlighet i varje av Göteborgs stads församlingar år 1925.

	Folkmängd 31/12 1924	Ingångna äktenskap	Lev. födda		Döda	Överskott av		Folkmängd 31/12 1925
			alla	därav utom äkten- skapet		levande födda + och döda -	inflyttade + och ut- flyttade -	
Domkyrko	15,398	169	198	65	145	+ 53	- 473	14,978
Vasa	33,078	315	435	95	453	- 18	- 507	32,553
Christine	12,486	97	208	53	104	+ 104	- 222	12,368
Haga	13,076	122	164	27	194	- 30	- 468	12,578
Annedal	17,374	161	245	44	190	+ 55	+ 13	17,442
Masthugget	12,150	97	191	33	139	+ 52	- 48	12,154
Oskar Fredrik ...	26,093	211	361	74	286	+ 75	- 664	25,504
Karl Johan	28,698	198	496	63	280	+ 216	+ 1,097	30,013
Gamlestaden	25,829	163	528	49	214	+ 314	+ 1,632	27,775
Lundby	20,971	132	407	51	200	+ 207	- 81	21,097
Garnison	883	2	9	—	7	+ 2	- 34	849
Tyska	845	6	12	1	11	+ 1	- 46	800
Örgryte	22,760	170	430	78	239	+ 191	- 99	22,852
Summa	229,641	1,843	3,684	633	2,462	+ 1,222	+ 100	230,963

Tab. 9. Dödligheten inom Göteborg år 1925 för olika församlingar bland mantalsskrivna befolkningen.

Församling	Antal innevånare	Antal döda	Döda pr mille
Domkyrko	14,876	131	8,8
Vasa	31,419	290	9,2
Christine och Tyska	12,111	99	8,2
Haga	12,470	174	14,0
Annedal	17,269	153	8,9
Masthugget	12,157	121	10,0
Oskar Fredrik	25,960	237	9,1
Karl Johan	28,650	236	8,2
Gamlestaden	26,022	192	7,4
Lundby	21,145	180	8,5
Örgryte	22,781	206	9,0
Garnisons { De döda fördelade på de församlingar, inom } { vilka de mantalsskrivits }	—	—	—
Arbets-, försörjningsinrättningar o. d.	2,003	233	116,3
Summa	226,863	2,252	9,9

Tab. 10. Dödsfall och dödlighet för månad bland kyrkoskrivna i Göteborg åren 1921—1925.

	År	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
Döda inom staden på 1,000 inneväpnare för år räknat	1921	9,0	10,0	15,4	14,4	9,1	11,6	7,6	8,1	8,2	9,1	10,2	9,1
	1922	9,2	13,9	11,0	8,3	10,3	7,0	6,1	8,2	6,3	6,3	9,7	8,5
	1923	9,6	10,1	10,1	9,7	11,8	9,4	9,0	10,7	7,6	8,9	8,6	10,9
	1924	11,2	11,3	12,9	11,0	9,7	8,6	9,8	10,1	7,3	8,4	8,2	10,0
	1925	9,0	10,5	11,1	17,5	9,7	9,7	11,4	6,6	9,8	7,6	6,9	10,4
Medeltal 1921—1925	10,1	11,2	12,1	12,2	10,1	9,3	8,8	8,7	7,8	8,1	8,7	9,8	
Alla döda (här kyrkoskrivna jämte här i akut sjukdom döda främingar)	1921	154	172	263	246	157	198	131	139	140	157	176	156
	1922	210	318	250	189	234	159	140	199	143	142	222	193
	1923	183	191	191	186	224	178	171	203	144	170	165	208
	1924	214	217	247	211	185	164	187	193	139	161	156	191
	1925	174	203	214	336	187	187	220	127	188	146	132	201

Tab. 11. Sammandrag över de smittsamma sjukdomarna i Göteborg år 1925.

	Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Summa
Difteri	18	19	13	31	10	5	10	7	11	9	7	18	158
Skarlakansfeber.....	13	12	6	7	8	7	—	3	11	16	21	14	118
Nervfeber.....	5	5	—	6	4	6	1	1	1	2	1	—	32
Paratyfus.....	1	1	—	—	3	303	53	14	3	1	1	1	381
Epidemisk hjärnhinneinflammation	—	—	1	—	1	—	—	1	2	—	—	—	5
Barnförlamning	—	—	—	—	—	2	—	6	11	5	1	—	25
Sömnssjuka	1	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	5
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
Summa	38	38	20	44	27	323	64	33	40	34	31	33	725

Tab. 12. Översikt av smittsamma sjukdomar i Göteborg åren 1916—1925.

	1916		1917		1918		1919		1920		1921		1922		1923		1924		1925	
	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde	Insjuknade	Döde
Smittkoppor	—	15	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mässling	789	8	711	6	4	—	323	—	990	35	1	3	471	5	736	12	557	27	19	1
Skarlakansfeber	488	—	337	9	178	2	224	2	930	4	1,001	3	183	—	117	1	144	—	118	—
Paratyfus	9	—	22	—	25	—	12	—	12	—	34	1	44	1	11	—	17	1	381	9
Tarmtyfus	52	3	42	6	563	66	1,228	135	101	15	78	15	104	17	28	7	94	17	32	6
Rödsot	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	4	—	1	1	2	1	1	—
Pässjuka	519	—	33	—	6	—	44	—	155	—	144	—	26	—	22	—	161	—	286	—
Influensa	1,859	15	948	3	14,982	808	5,992	241	1,458	11	2,800	51	5,802	62	1,568	3	2,180	29	3,442	112
Kikhosta	433	20	459	30	434	25	523	21	79	5	234	7	910	35	460	14	526	12	288	25
Difteri	1,128	44	1,264	61	1,754	75	1,143	45	787	25	484	23	195	10	183	9	157	7	158	7
Akut barnför- lamning	—	—	1	—	—	—	27	5	1	—	15	3	9	3	1	1	4	2	25	4
Epid. hjärnhinne- inflammation	12	4	2	2	2	2	2	2	2	2	6	2	5	1	4	3	9	6	5	5
Beri-beri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malaria	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Spetälska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mjältbrand	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sömnsjuka	—	—	—	—	—	—	—	—	21	8	15	4	13	5	17	7	14	1	5	4

Tab. 13. Jämförande översikt av antalet dödsfall i folksjukdomarna samt några andra sjukdomar i Göteborg åren 1916—1925.

	1916	1917	1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	Medeltal för de 10 åren
Smittkoppor	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mässling.....	15	6	9	—	35	3	5	12	27	1	12,1
Skarlakansfeber	8	—	—	2	4	3	—	1	—	—	3,3
Fläcktyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Tarmtyfus	3	6	66	135	15	15	17	7	—	6	27,0
Rödsot.....	1	—	—	1	—	—	—	1	1	—	0,4
Epidemisk influensa	15	3	803	241	11	51	62	3	29	112	133,0
Epidemisk hjärnfeber	4	2	2	2	2	2	1	3	6	5	2,9
Kikhosta.....	20	30	25	21	5	7	35	14	12	25	19,4
Difteri.....	44	61	75	45	25	23	10	9	7	7	30,6
Varfeber.....	41	14	24	17	22	25	13	30	28	37	25,1
Barnsängsfeber	4	7	3	—	6	4	4	4	3	—	3,5
Lungdot.....	370	432	379	364	302	262	351	345	314	302	342,1
Lutfrönsinflammation, akut och kronisk	60	52	52	60	55	66	60	40	40	36	52,1
Lunginflammation	127	130	232	126	74	92	104	80	95	55	111,5
Inflammation i mage och tarmar, akut och kronisk	50	54	39	33	56	55	24	30	27	18	38,6

Tab. 14. Gångse sjukdomar i Göteborg år 1925, fördelade

		Januari
1	Vattenkoppor. <i>Varicellæ</i>	25
2	Mässling. <i>Morbilli</i>	6
3	Skarlakansfeber. <i>Scarlatina</i>	4
4	Rash. <i>Roseola febrilis</i>	—
5	Nervfeber och paratyfus. <i>Typhus abdominalis och paratyphus</i>	4
6	Rödsot. <i>Dysenteria</i>	—
7	Barnkolera. <i>Cholera nostras et Cholera infantum</i>	—
8	Påssjuka. <i>Parotitis</i>	63
9	Influensa. <i>Influenza epidemica</i>	136
10	Kikhosta. <i>Pertussis</i>	77
11	Difteri. <i>Diphtheria</i>	4
12	Strypsjuka. <i>Croup</i>	3
13	Rosfeber. <i>Erysipelas</i>	4
14	Varfeber. <i>Pyæmia</i>	—
15	<i>Syphilis</i>	—
16	Dröppel. <i>Gonorrhoea</i>	2
17	Epidemisk hjärnhinneinflammation. <i>Meningitis cerebrospinalis epidemica</i>	—
18	Barnförslamning. <i>Poliomyelitis ant. acuta</i>	—
19	Fyllerigalenskap. <i>Delirium tremens</i>	—
20	Hjärt- och hjärtsäcksinflammation. <i>Endo- et Pericarditis</i>	3
21	Luftstrupskatarr. <i>Laryngitis catarrhalis</i>	20
22	Lungkatarr. <i>Bronchitis</i>	255
23	Lunginflammation. <i>Pneumonia</i>	19
24	Lungsäcksinflammation. <i>Pleuritis</i>	8
25	Halsfluss. <i>Angina tonsillaris</i>	132
26	Akut magkatarr. <i>Gastritis acuta</i>	30
27	Akut tarmkatarr. <i>Enteritis acuta</i>	77
28	Gulsot. <i>Icterus catarrhalis</i>	31
29	Blindtarmsinflammation. <i>Typhlitis, Perityphlitis</i>	14
30	Bukhinneinflammation. <i>Peritonitis</i>	5
31	Blåskatarr. <i>Cystitis</i>	11
32	Njurinflammation. <i>Nephritis</i>	11
33	Muskelreumatism. <i>Rheumatismus muscularis</i>	70
34	Ledgångsreumatism. <i>Rheumatismus articularis</i>	11
35	<i>Erythema multiforme</i>	1
36	Knölros. <i>Erythema nodosum</i>	10
37	Nässelutslag. <i>Urticaria</i>	14
38	Bältros. <i>Herpes Zoster</i>	8
39	Förgiftningssjukdom. <i>Intoxicatio</i>	2
40	Annan sjukdom.....	44
Summa		1,104

Tab. 15. Dödsorsaker år 1925 bland i Göteborg kyrksocknar.
 på månader enligt uppgift från de 13 distriktsläkarna.

Februari	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Augusti	September	Oktober	November	December	Alla
6	5	10	2	6	2	1	2	6	8	18	91
2	—	2	1	1	—	—	3	2	1	1	19
4	1	3	5	2	1	—	8	5	9	4	46
5	—	—	—	—	—	1	1	1	1	—	8
4	1	—	2	118	34	9	1	3	2	1	179
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3
37	60	54	27	11	17	6	3	5	1	2	286
250	1545	1086	106	38	10	25	29	66	50	101	3,442
72	38	27	8	18	9	12	10	2	3	12	288
4	9	16	4	4	6	6	6	5	2	13	79
3	2	2	—	1	—	—	1	2	—	2	16
5	4	5	2	1	3	4	1	5	4	6	44
—	1	1	—	—	—	—	1	—	2	—	5
—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	3
—	1	2	—	—	3	1	—	3	—	2	14
—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	1	7	3	—	—	11
1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
2	1	2	2	5	3	3	2	7	6	9	45
27	35	26	17	15	17	4	15	8	12	22	218
389	436	286	210	149	136	99	167	174	204	232	2,737
52	62	68	17	15	10	10	17	15	14	29	328
10	4	8	7	14	10	7	8	9	6	9	100
129	108	126	95	86	139	113	153	172	184	193	1,630
36	32	32	24	16	44	29	41	23	13	47	367
109	114	101	75	87	222	312	227	69	62	76	1,531
50	30	17	16	23	32	13	49	31	48	25	365
17	13	15	13	11	22	7	12	13	11	6	154
2	1	7	—	1	3	1	—	—	3	2	25
18	22	20	8	9	12	17	15	8	12	14	166
18	14	22	6	8	10	5	14	11	5	8	132
90	85	95	69	61	78	67	69	48	52	63	847
21	19	24	15	32	35	22	19	11	26	31	266
—	1	3	2	—	4	1	3	—	—	3	18
10	5	13	14	5	16	5	4	6	10	9	107
16	12	9	11	11	13	12	22	15	1	9	145
8	10	7	10	5	16	11	12	11	14	5	117
2	—	7	—	1	4	4	—	2	7	1	30
103	82	76	61	56	65	66	125	80	87	104	949
1,502	2,755	2,172	831	810	981	874	1,047	820	860	1,060	14,816

Tab. 15. Dödsorsakerna år 1925 bland i Göteborg kyrkoskrivna

Dödsorsakernas benämning	De avlidnas									
	0-6 mån.		6-12 mån.		1-5 år		5-10 år		10-15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
I. Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda.										
3. Missbildning. <i>Monstrum</i>	3	4	-	-	-	1	-	-	-	-
4. Medfödd svaghet. Bristande lungutvidgning <i>Debilitas congenita. Atelectasis pulmonum</i>	19	16	-	-	-	-	-	-	-	-
5. Andra sjukdomar hos nyfödda. <i>Alii morbi neonatorum</i>	4	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Summa	26	22	-	-	-	2	-	-	-	-
II. Ålderdomssjukdomar.										
6. Ålderdomsavtyning. <i>Marasmus senilis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.										
7. Missfall. Svår barnsbörd. <i>Abortus. Partus difficilis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Förlossningskramp. Konvulsjoner. <i>Eclampsia</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11. Andra havandeskaps- och förlossningssjukdomar. <i>Alii morbi e graviditate et partu</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Summa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV. Infektions- och andra parasitära sjukdomar.										
12. Varfeber. <i>Septichæmia. Pyoseptichæmia</i>	4	3	-	-	-	1	-	1	-	-
13. Ros. <i>Erysipelas</i>	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-
15. Mässling. <i>Morbilli</i>	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
17. Difteri. <i>Diphtheria</i>	-	-	-	1	1	3	2	-	-	-
18. Kikhosta. <i>Pertussis</i>	1	2	6	3	6	7	-	-	-	-
19. Influensa. <i>Influenza epidemica</i>	1	1	2	3	4	2	-	-	-	-
21. Nervfeber. <i>Febris typhoides</i>	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-
22. Paratyfus. <i>Paratyphus</i>	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
26. Akut barnförlamning. <i>Poliomyelitis anterior acuta</i> ...	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-
27. Epidemisk hjärnfeber. <i>Meningitis cerebrospinalis epidemica</i>	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-
28. Stelkramp. <i>Tetanus</i>	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Transport	7	8	10	9	15	17	5	1	-	-

inom och utom staden avlidna (efter ålder och kön).

levnadsålder											Summa			Dödsorsakernas benämning
15-20 år		20-40 år		40-60 år		60-80 år		över 80 år		okänd ålder	Man- kön	Kvinn- kön	Båda	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5	8	<i>Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda.</i>
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	16	35	Missbildning.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	3	7	Medfödd svaghet. Bristande lungutvidgning.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	24	50	Andra sjukdomar hos nyfödda
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>Ålderdomssjukdomar.</i>
—	—	—	—	1	—	31	36	29	62	—	61	98	159	Ålderdomsavtyning.
—	—	—	—	1	—	31	36	29	62	—	61	98	159	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>Havandeskaps- och förloss- ningssjukdomar.</i>
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	Missfall. Svår barnsbörd.
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	Förlossningskramp. Konvul- sioner.
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	Andra havandeskaps- och för- lossningssjukdomar.
—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	3	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>Infektions- och andra para- sitära sjukdomar.</i>
—	2	6	4	3	1	2	9	1	—	—	16	21	37	Varfeber.
—	—	2	—	—	—	1	5	—	2	—	4	10	14	Ros.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Mässling.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	4	7	Difteri.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	12	25	Kikhosta.
1	—	4	4	5	10	10	33	8	24	—	35	77	112	Influensa.
—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	4	2	6	Nervfeber.
1	—	1	2	1	2	—	—	—	1	—	3	6	9	Paratyfus.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	4	Akut barnförlamning.
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	2	5	Epidemisk hjärnfeber.
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	2	Stelkramp.
2	2	15	10	9	14	14	48	9	27	—	86	136	222	

Tab. 15. Fortsättning.

Dödsorsakernas benämning	De avlidnas									
	0-6 mån.		6-12 mån.		1-5 år		5-10 år		10-15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	7	8	10	9	15	17	5	1	—	—
29. Tuberkulos. <i>Tuberculosis</i> :										
a) Lungdot. <i>Tuberculosis pulmonum</i>	—	—	—	—	2	1	—	2	1	1
b) Annan tuberkulos. <i>Tuberculosis organorum aliorum</i>	—	2	1	2	14	11	2	5	2	2
33. Syfilis. <i>Syphilis</i> :										
a) Ärvd syfilis. <i>Syphilis hereditaria</i>	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1
b) Förvärvat syfilis. <i>Syphilis acquisita</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38. Sömnssjuka. <i>Encephalitis epidemica</i>	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Bandmaskssjukdom. <i>Bothriocephaliasis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	7	12	11	11	33	29	7	8	3	4
V. Blodbildande organens och blodets sjukdomar.										
39. Leukemi. <i>Leuchæmia</i>	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
40. Pseudoleukemi. <i>Pseudoleuchæmia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41. Perniciös anemi. <i>Anæmia perniciosa</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
42. Blödningssjukdomar. <i>Morbi diathesis hæmorrhagicæ</i>	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
43. Andra blodsjukdomar. <i>Alii morbi sanguinis</i>	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—
VII. Ämnesomsättnings- m. fl. sjukdomar.										
47. Sockersjuka. <i>Diabetes mellitus</i>	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2
48. Basedows sjukdom. <i>Morbus Basedowii</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
49. Addisons sjukdom. <i>Morbus Addisonii</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	1	—	—	1	1	2
VIII. Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar.										
52. Hjärnblödning. Hjärnuppbläckning. <i>Hæmorrhagia cerebri et meningum. Emollitio cerebri</i>	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—
53. Hjärnböld. <i>Abscessus cerebri. Meningitis purulenta acuta</i>	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—
54. Ryggmärgstvinsot. <i>Tabes dorsalis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Transport	3	—	1	—	—	2	—	—	1	—

levnadsålder												Summa			Dödsorsakernas benämning	
15—20 år		20—40 år		40—60 år		60—80 år		över 80 år		okänd ålder		Man- kön	Kvinn- kön	Båda		
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.					
2	2	15	10	9	14	14	48	9	27	—	—	86	136	222		Tuberkulos: a) Lungsot. b) Annan tuberkulos.
13	22	74	82	30	42	9	22	1	—	—	—	130	172	302	Syfilis: a) Ärvd syflis. b) Förvärvad syflis.	
1	5	8	10	7	2	4	4	—	—	—	—	39	43	82	Sömnsjuka.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	3	Bandmasksjukdom.
—	—	1	—	5	2	1	2	—	1	—	—	7	5	12		
—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	3	1	4		
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	
16	29	99	103	51	60	28	77	10	28	—	—	265	361	626	<i>Blodbildande organens och blodets sjukdomar.</i>	
—	—	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	2	3	5	Leukemi.	
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Pseudoleukemi.	
—	—	—	1	3	6	3	4	—	—	—	—	7	11	18	Perniciös anemi.	
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	Blödningsjukdomar.	
—	—	—	1	—	1	—	3	—	—	—	—	—	6	6	Andra blodsjukdomar.	
1	—	—	3	4	7	4	9	—	—	—	—	10	22	32	<i>Ämnesomsättnings- m. fl. sjukdomar.</i>	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	—	—	—	2	1	5	6	—	2	—	—	11	12	23	Sockersjuka.	
—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	1	2	3	Basedows sjukdom.	
—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	Addisons sjukdom.	
2	—	—	1	3	3	5	6	—	2	—	—	12	15	27	<i>Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar.</i>	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	1	2	—	8	8	26	39	2	12	—	—	42	60	102	Hjärnblödning. Hjärnupp- mjukning.	
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3	5	Hjärnböld.	
—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	Ryggmärgstvinsot.	
—	2	3	—	8	9	26	39	2	12	—	—	44	64	108		

Tab. 15. Fortsättning.

Dödsorsakernas benämning	De avlidnas									
	0—6 mån.		6—12 mån.		1—5 år		5—10 år		10—15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Transport	3	—	1	—	—	2	—	—	1	—
55. Fallandesot. <i>Epilepsia</i>	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—
56. Öroninflammation. <i>Otitis</i>	—	1	—	—	—	—	1	—	—	2
57. Andra nervsystemets sjukdomar. <i>Alii systematis nervosi morbi</i>	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Summa	5	1	1	—	2	3	1	—	1	2
IX. Sinnessjukdomar.										
58. Slöhet med förlamning. <i>Dementia paralytica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
59. Andra sinnessjukdomar. <i>Insania</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
X. Cirkulationsorganens sjukdomar.										
60. Hjärtsäcksinflammation. <i>Pericarditis</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61. Akut hjärthinneinflammation. <i>Thromboendocarditis acuta</i>	—	—	—	—	2	—	—	—	—	1
62. Kronisk hjärtsjukdom. <i>Vitium organicum cordis, Myocarditis chronica, Cardiosclerosis, Endocarditis chronica</i>	1	—	1	—	—	—	—	1	2	—
63. Kronisk blodkärllssjukdom. <i>Arteriosclerosis, Aneurysma</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64. Blodpropp. <i>Thrombosis, Embolia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
65. Andra cirkulationsorganens sjukdomar. <i>Alii organorum circulationis morbi</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Summa	1	—	1	—	3	—	—	1	2	1
XI. Andningsorganens sjukdomar.										
66. Lungsäcksinflammation. <i>Pleuritis</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
67. Akut luftrörsinflammation. <i>Bronchitis acuta</i>	5	2	4	1	1	3	—	—	—	—
68. Kronisk luftrörsinflammation. <i>Bronchitis chronica</i> ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
69. Akut lunginflammation. <i>Pneumonia acuta</i>	1	—	—	—	—	5	1	—	—	—
Transport	6	2	4	1	1	8	2	—	—	—

levnadsålder												Summa			Dödsorsakernas benämning
15-20 år		20-40 år		40-60 år		60-80 år		över 80 år		okänd ålder		Man- kön	Kvinn- kön	Båda	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				
—	2	3	—	8	9	26	39	2	12	—	—	44	64	108	
—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	3	2	5	Fallandesot.
—	1	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5	5	10	Öroninflammation.
1	—	1	4	4	5	2	4	—	—	—	—	11	13	24	Andra nervsystemets sjukdo- mar.
1	3	8	5	13	15	29	43	2	12	—	—	63	84	147	
—	—	—	—	5	3	—	—	—	—	—	—	5	4	9	<i>Sinnessjukdomar.</i>
—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	2	1	3	Slöhet med förlamning. Andra sinnessjukdomar.
—	—	—	—	7	4	—	—	—	—	—	—	7	5	12	
															<i>Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>
—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	1	1	2	Hjärtsäcksinflammation.
—	1	2	1	1	—	—	1	—	1	—	—	5	5	10	Akut hjärthinneinflammation.
3	—	3	7	24	30	63	69	11	20	—	—	108	127	235	Kronisk hjärtsjukdom.
—	—	—	—	7	1	61	59	29	40	—	—	97	100	197	Kronisk blodkärlssjukdom.
—	—	—	6	5	6	3	14	—	2	—	—	8	28	36	Blodpropp.
—	—	—	—	2	1	3	5	2	—	—	—	8	6	14	Andra cirkulationsorganens sjukdomar.
3	1	5	14	40	38	130	149	42	63	—	—	227	267	494	
															<i>Andningsorganens sjukdomar.</i>
—	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	5	1	6	Lungsäcksinflammation.
—	—	—	—	—	1	1	3	—	1	—	—	11	11	22	Akut luftrörsinflammation.
—	—	—	—	1	1	3	5	2	2	—	—	6	8	14	Kronisk luftrörsinflammation.
—	—	3	—	11	2	5	18	1	8	—	—	22	33	55	Akut lunginflammation.
—	—	5	1	13	4	10	26	3	11	—	—	44	53	97	

levnadsålder												Summa			Dödsorsakernas benämning
15-20 år		20-40 år		40-60 år		60-80 år		över 80 år		okänd ålder		Man- kön	Kvinn- kön	Båda	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				
—	—	5	1	13	4	10	26	3	11	—	—	44	53	97	
—	—	—	—	1	—	3	—	—	—	—	—	4	—	4	Lungbrand.
—	—	2	2	4	3	11	17	6	6	—	—	35	37	72	Andra andningsorganens sjukdomar.
—	—	7	3	18	7	24	43	9	17	—	—	83	90	173	<i>Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>
—	1	—	1	—	—	1	3	1	—	—	—	8	9	17	Akut mag- o. tarminflammation.
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	1	Kronisk mag- och tarminflammation.
—	—	4	—	3	1	4	4	—	1	—	—	11	6	17	Mag- och tarmsår.
—	—	—	—	1	2	1	3	—	1	—	—	2	6	8	Tarmhinder.
—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	1	4	5	Tarmbräck.
1	5	3	4	5	2	2	—	1	—	—	—	13	12	25	Blindtarmsinflammation.
—	—	—	—	4	1	2	1	—	—	—	—	6	2	8	Kronisk leverinflammation.
—	—	—	1	1	2	—	5	—	—	—	—	1	8	9	Gallsten.
—	—	—	—	—	1	4	4	—	1	—	—	6	8	14	Andra matsmältningsorganens sjukdomar.
1	6	7	6	14	9	15	25	2	3	—	—	48	56	104	<i>Urinorganens sjukdomar.</i>
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	Akut njursjukdom.
—	—	4	4	11	11	16	13	—	3	—	—	31	31	62	Kronisk njursjukdom.
—	—	—	1	—	1	6	3	1	2	—	—	7	7	14	Inflammation i urinvägarna.
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	Andra urinorganens sjukdomar.
—	—	5	5	12	12	22	16	1	5	—	—	40	40	80	<i>Könsorganens sjukdomar.</i>
—	—	—	—	—	—	13	—	4	—	—	—	17	—	17	Blåskörtelförstoring.
—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	Äggstocks- och äggledareinflammation.
—	—	—	2	—	—	13	—	4	—	—	—	17	2	19	

Tab. 15. Fortsättning.

Dödsorsakernas benämning	De avlidnas									
	0—6 mån.		6—12 mån.		1—5 år		5—10 år		10—15 år	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
XV. Ledgångarnes och bensystemets sjukdomar.										
89. Akut ledgångsreumatism. <i>Polyarthritis rheumatica acuta</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
90. Beninflammation. Ledinflammation. <i>Osteomyelitis. Arthritis purulenta</i>	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—
91. Engelska sjukan. <i>Rachitis</i>	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—
92. Andra ledgångarnes och bensystemets sjukdomar. <i>Alii articulationum et ossium morbi</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	—	—	1	—	1	1	1	1	—	—
XVI. Hudsjukdomar.										
93. Pemfigus. <i>Pemphigus</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
94. Andra hudsjukdomar. <i>Alii systematis cutanei morbi</i>	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII. Svulster.										
95. Kräfta. <i>Carcinoma</i> :	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
a) Magkräfta. <i>Carcinoma ventriculi</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
b) Tarmkräfta. <i>Carcinoma intestini</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Bröstkörtelkräfta. <i>Carcinoma mammae</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Livmoderkräfta. <i>Carcinoma uteri</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
e) Kräfta i andra organ. <i>Carcinoma organorum aliorum</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
96. Sarkom. <i>Sarcoma</i>	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1
97. Svulster av andra slag. <i>Tumores alii</i>	1	—	—	1	1	—	1	1	—	—
Summa	1	—	—	1	2	—	1	1	1	—
XVIII. Våldsam död.										
98. Olyckshändelse. <i>Casus mortiferi</i> :	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
1. Drunkning. <i>Submersio</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3. Förbränning. <i>Combustio</i>	—	—	—	—	3	2	—	—	—	—
Transport	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—

levnadsålder												Summa			Dödsorsakernas benämning
15—20 år		20—40 år		40—60 år		60—80 år		över 80 år		okänd ålder		Man- kön	Kvinn- kön	Båda	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	<i>Ledgångarnes och ben- systemets sjukdomar.</i>
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	3	Akut ledgångsreumatism.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	Beninflammation. Ledinflammation. Engelska sjukan.
—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	2	Andra ledgångarnes och ben- systemets sjukdomar.
—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	3	6	9	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>Hudsjukdomar.</i>
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	Pemfigus.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Andra hudsjukdomar.
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	2	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>Svulster.</i>
—	—	—	—	22	9	25	22	1	5	—	—	48	36	84	Kräfta:
—	—	—	3	2	4	6	13	—	—	—	—	8	20	28	a) Magkräfta.
—	—	—	1	—	9	—	10	—	1	—	—	—	21	21	b) Tarmkräfta.
—	—	—	4	—	10	—	12	—	2	—	—	—	28	28	c) Bröstkörtelkräfta.
—	—	—	1	12	11	23	21	5	4	—	—	40	37	77	d) Livmoderkräfta.
—	—	3	—	5	6	2	6	—	2	—	—	12	14	26	e) Kräfta i andra organ.
1	1	1	4	8	6	6	7	1	—	—	—	20	20	40	Sarkom.
1	1	4	13	49	55	62	91	7	14	—	—	128	176	304	Svulster av andra slag.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	<i>Våldsam död.</i>
1	—	3	—	4	—	1	—	—	—	—	—	10	—	10	Olyckshändelse:
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2	5	Drunkning.
1	—	3	—	4	—	1	—	—	—	—	—	13	2	15	Förbränning.

Tab. 15. Fortsättning.

Dödsorsakernas benämning	De avlidnas									
	0—6 mån.		6—12 mån.		1—5 år		5—10 år		10—15 år	
	m	kv.	m	kv.	m	kv.	m	kv.	m	kv.
Transport	—	—	—	—	3	2	1	—	—	—
8. Kross- och brottskador. <i>Contusio. Laceratio. Fractura:</i>										
b) 1. Järnvägsskada	—	—	—	—	2	—	1	—	1	1
2. Automobilskada.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Motorcykelskada	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
c) Maskinskada	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
d) Fall.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
e) Andra kross- och brottskador	2	—	—	—	—	—	1	—	1	—
10. Akut förgiftning. <i>Intoxicatio acuta:</i>										
b) Lysgas	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
e) Frätande ämnen.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
f) Narkotiska ämnen.....	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
g) Andra ämnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Andra olyckshändelser.....	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
99. Själv mord. <i>Suicidium:</i>										
Hängning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dränkning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skottsår.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Skurit halsen av sig	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Förtärande av narkotiska ämnen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100. Mord. Dråp. <i>Homicidium</i>	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	2	1	—	—	5	4	4	—	2	1
Summa	55	46	25	15	54	55	18	13	11	13
	101		40		109		31		24	

levnadsålder												Summa			Dödsorsakernas benämning
15—20 år		20—40 år		40—60 år		60—80 år		över 80 år		okänd ålder		Man- kön	Kvinn- kön	Båda	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				
1	—	3	—	4	—	1	—	—	—	—	—	13	2	15	
—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	Kross- och brottskador:
—	—	1	—	1	1	1	—	1	—	—	—	7	2	9	Järnvägsskada.
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Automobilskada.
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Motorcykelskada.
—	—	3	1	4	—	—	2	—	1	—	—	7	5	12	Maskinskada.
—	—	1	1	4	—	—	—	—	—	—	—	9	1	10	Fall.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Andra kross- och brottskador.
—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	Akut förgiftning:
—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	Lysgas.
—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	Frätande ämnen.
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	Narkotiska ämnen.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Andra olyckshändelser.
—	—	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	4	—	4	Själv mord:
—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	1	3	Hängning.
—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	3	—	3	Dränkning.
—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	1	2	Skottsår.
—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	Skurit halsen av sig.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Förtärande av narkotiska ämnen.
—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	3	Mord. Dråp.
1	—	12	6	22	2	7	3	1	1	—	—	56	18	74	
26	40	147	163	234	213	370	503	107	207			1047	1268	2315	
66	310	447	873	314								2315			

Tab. 16. Dödsorsakerna år 1925 bland i Göteborg kyrkoskrivna inom och

Dödsorsaker	Januari			Februari			Mars			April			Maj			Juni			Juli		
	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a
Bildningsfel och sjukdomar hos nyfödda	4	3	7	4	1	5	3	2	5	4	3	7	1	1	2	—	2	2	3	4	7
Ålderdomssjukdomar.....	8	8	16	4	10	14	10	11	21	7	11	18	6	10	16	3	7	10	5	3	8
Havandeskaps- och förlossnings-sjukdomar	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Infektions- och andra parasitära sjukdomar	12	23	35	32	22	54	25	35	60	46	93	139	29	31	60	18	26	44	21	17	38
Blodbildande organens och blodets sjukdomar	1	1	2	1	2	3	2	1	3	1	3	4	—	1	1	1	3	4	1	2	3
Ämnesomsättnings- m. fl. sjukdomar	3	1	4	2	1	3	2	3	5	1	3	4	1	—	1	—	—	—	—	4	4
Nervsystemets och sinnesorganens sjukdomar	6	7	13	4	10	14	8	5	13	9	13	22	1	4	5	7	5	12	6	16	22
Sinnessjukdomar.....	—	—	—	2	1	3	—	—	—	1	1	2	1	—	1	—	1	—	1	2	3
Cirkulationsorganens sjukdomar ...	15	20	35	24	27	51	16	23	39	28	35	63	10	25	35	19	23	42	26	28	54
Andningsorganens sjukdomar	5	6	11	7	10	17	9	14	23	9	18	27	6	9	15	7	5	12	12	7	19
Matsmältningsorganens sjukdomar	5	4	9	3	3	6	—	6	6	5	2	7	3	4	7	4	2	6	4	7	11
Urinorganens sjukdomar.....	3	5	8	2	—	2	2	4	6	7	1	8	4	4	8	5	2	7	3	5	8
Könsorganens sjukdomar	1	—	1	—	—	—	2	—	2	2	—	2	1	—	1	5	—	5	1	1	2
Ledgångarnes och bensystemets sjukdomar	—	—	—	1	—	1	1	1	2	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Hudsjukdomar	—	1	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svulster	9	15	24	16	10	26	5	16	21	12	16	28	14	15	29	22	13	35	7	23	30
Våldsam död: olyckshändelse	2	2	4	2	1	3	5	2	7	2	—	2	4	—	4	3	1	4	8	1	9
själv-mord	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	1	2	1	—	1	2	1	3	1	—	1
dråp.....	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
Summa	74	100	174	105	98	203	91	123	214	135	201	336	82	105	187	97	90	187	99	121	220

och

atom staden avlidna (fördelade efter sina huvudgrupper på månader och kvartal).

S:a	m.	kv.	S:a	Augusti			September			Oktober			November			December			K v a r t a l												Summa		
				1:tsa			2:dra			3:dje			4:de			m.			kv.			S:a			m.			kv.			S:a		
				m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a	m.	kv.	S:a
4	7	2	1	3	1	2	3	1	—	1	1	2	3	2	3	5	11	6	17	5	6	11	6	7	13	4	5	9	26	24	50		
3	8	3	9	12	6	10	16	2	7	9	5	3	8	2	9	11	22	29	51	16	28	44	14	22	36	9	19	28	61	98	159		
—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	3		
7	38	17	23	40	18	22	40	19	14	33	8	24	32	20	31	51	69	80	149	93	150	243	56	62	118	47	69	116	265	361	626		
2	3	1	1	2	—	3	3	1	2	3	—	2	2	1	1	2	4	4	8	2	7	9	2	6	8	2	5	7	10	22	32		
4	4	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	3	4	7	5	12	2	3	5	2	4	6	1	3	4	12	15	27		
3	22	4	6	10	3	4	7	5	6	11	3	3	6	7	5	12	18	22	40	17	22	39	13	26	39	15	14	29	63	84	147		
2	3	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3	3	1	4	2	2	4	—	1	1	7	5	12		
3	54	14	12	26	18	21	39	19	11	30	18	16	34	20	26	46	55	70	125	57	83	140	58	61	119	57	53	110	227	267	494		
7	19	1	2	3	9	3	12	7	4	11	3	2	5	8	10	18	21	30	51	22	32	54	22	12	34	18	16	34	83	90	173		
11	8	3	4	7	7	6	13	4	4	8	5	5	10	5	9	14	8	13	21	12	8	20	14	17	31	14	18	32	48	56	104		
5	2	2	2	4	5	4	9	1	4	5	2	5	7	4	4	8	7	9	16	16	7	23	10	11	21	7	13	20	40	40	80		
1	2	2	1	3	—	—	—	—	—	—	3	—	3	—	—	—	3	—	3	8	—	8	3	2	5	3	—	3	17	2	19		
1	1	1	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	1	3	—	1	1	1	2	3	—	2	2	3	6	9		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2		
3	30	6	6	12	14	20	34	7	16	23	8	10	18	8	16	24	30	41	71	48	44	92	27	49	76	23	42	65	128	176	304		
9	1	2	1	3	7	—	7	5	3	8	2	1	3	3	1	4	9	5	14	9	1	10	17	2	19	10	5	15	45	13	58		
—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	4	2	6	3	—	3	3	—	3	11	2	13		
220	59	68	127	92	96	188	73	73	146	59	73	132	81	120	201	270	321	591	314	396	710	250	285	535	213	266	479	1047	1268	2315			

1871 N. VA

Tab. 17. Av bostadsinspektionen omhändertagna osunda bostäder åren 1921—1925.

Olägenhetens natur	Antal behandlade lägenheter					Resultatet av bostadsinspektionens verksamhet 1925				Antal lägenheter						
	Nyttillkomna					Kvar från 1924		Summa behandl. lägenheter 1925		Missförhållandena		Åtgärder		Arendet		
	1921	1922	1923	1924	1925	Kvar från 1924		Summa behandl. lägenheter 1925		avhjälppta	delvis avhjälppta	ej avhjälppta	Åtgärder		Arendet	
						1924	1925	1924	1925				vidtagna företrädesvis av	inga	avfört	tillsvidare
												husägaren	hyresgästen	definitivt	tillsvidare	Kvar till följande år
Fukt, alla slag.....	43	42	26	47	47	11	58	35	7	16	25	17	16	39	6	13
Otillräcklig isolering el. bristfällig bostadsbeskaffenhet.....	27	25	14	36	29	9	38	22	2	14	23	1	14	23	2	13
Bristande skötsel.....	16	11	12	10	17	2	19	13	4	2	2	15	2	16	3	—
Nybyggnadsfukt.....	—	5	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hussvamp.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bristande dager.....	14	23	13	4	34	2	36	8	1	27	8	1	27	8	26	2
Bristfälliga eldstäder och rökanaler.....	24	39	54	43	36	7	43	36	2	5	37	1	5	38	—	5
Otillräcklig leverans av centralvärme.....	—	2	2	—	11	—	11	10	1	—	—	—	—	11	—	—
Bristfälliga ventilationsanordningar.....	87	109	170	160	168	69	237	165	11	61	174	2	61	175	39	23
Bristfälliga avloppsledningar.....	84	84	125	158	95	6	101	93	—	8	93	—	8	93	—	8
Bristfälliga gas- och vattenledningar.....	16	39	10	56	19	16	35	30	—	5	30	—	5	30	—	5
Bristfälliga eller otillräckliga avträden.....	27	11	1	10	4	1	5	5	—	—	5	—	—	5	—	—
Arsenikförorening.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bofällighet.....	14	17	17	9	80	2	82	59	1	22	60	—	22	59	22	1
Bristande underhåll.....	320	415	255	266	232	54	286	220	8	58	227	1	58	221	13	52
Ohyra och råttor.....	4	6	8	58	26	—	26	24	2	—	15	11	—	26	—	—
Osnygghet.....	50	21	42	50	33	1	34	32	2	2	22	10	2	32	—	2
Stank och osund luft inom lägenheten.....	1	2	5	4	6	—	6	4	2	—	3	3	—	5	1	—
Överbefolkning.....	5	6	3	11	9	3	12	6	—	6	3	3	—	6	4	2
Olägenheter från omgivningen.....	46	67	50	44	86	4	90	83	5	2	67	21	2	88	—	2
Kyla.....	3	4	—	1	9	1	10	7	2	1	9	—	1	9	—	1
Hetta.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buller.....	16	21	22	13	21	—	21	19	2	—	11	10	—	21	—	—
Os och inrykning.....	2	7	11	14	24	3	27	27	—	—	27	—	—	27	—	—
Stank och osund luft.....	25	35	17	16	32	—	32	30	1	1	20	11	—	31	—	1
Olagligt använda utrymmen.....	33	25	45	60	61	20	81	18	4	59	22	—	59	22	58	1
Bostad i källare och å vind.....	16	11	12	25	48	4	52	8	3	41	11	—	41	11	40	1
Mörka utrymmen.....	1	—	16	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Andra olagliga utrymmen.....	16	14	17	28	13	16	29	10	1	18	11	—	18	11	18	—
Andra slag av missförhållanden.....	37	22	25	30	31	1	32	29	2	1	28	3	1	31	—	1
Förfrågningar.....	66	75	73	23	44	—	44	—	—	—	—	—	—	44	—	—
Klagomålet obefogat.....	55	39	28	34	33	—	33	—	—	—	—	—	—	33	—	—
Summa.....	926	1044	952	1067	1055	197	1252	857	46	272	830	73	272	830	73	272

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

6000172008

Göteborgs universitetsbibliotek

